



# СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо  
про  
Україну!

Рік 126, ЧИСЛО 12, П'ЯТНИЦЯ, 22 БЕРЕЗНЯ 2019 РОКУ

1893

Vol. 126, No. 12, FRIDAY, MARCH 22, 2019

\$2.00

## ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

### Замість квітів на дорогу могилу

Петро Часто

Навіть у наші вкрай заполітизовані часи люди живуть не тільки політикою. Від знайомого письменника з Києва дістаю несподівано – бо давно не мали між собою зв'язку – такого листа: „Ви мешкаєте у Нью-Джерзі, значить – близько до знаменитого українського меморіального цвинтаря у Савт Бавнд-Бруку. 20 березня минає 115-та річниця від народження нашої дуже особливої письменниці Докії Гуменної – то підіть, будь ласка, на її могилу і покладіть від мене і від моїх товаришів-літераторів букет квітів...“

Вже пару років, як моя родина перебралася далеко від Нью-Джерзі і тому, на жаль, я не мав можливості виконати таке шляхетне прохання. Тож залишилося хіба просто пригадати нашої читацькій громаді світлу постать українки, котра ще не так давно жила поруч з нами: Докія Гуменна померла в Нью-Йорку 1996 року.

Вона справді була особливою – і як письменниця, і як людина. Ні такий талант, ні характер не приходять з бажання, навіть найбільшого – з цим треба народитися. А вже тоді мусиш нести доручене тобі крізь життя і крізь обставини – то як крила за спиною, то як тяжкий хрест.

Ця письменниця і людська особливість Докії Гуменної виказала себе дуже рано, замолоду і за страшних суспільних умов, ворожих вській творчості – художній, науковій, духовній. Різні дослідники її життєвого і літературного шляху сходяться на тому, що вже в перших своїх творах молода авторка дивилася на життя побільшовиченої України очима історика, соціолога і футуролога, на весь голос говорячи про те, про що говорити заборонялося.

В її біографії є такий випадок. У 1928 році зовсім молода авторка вже мала за собою вищу літературно-лінгвістичну освіту, а пару перших її оповідань у журналі „Плуг“ звернули на себе доброзичливу увагу письменницького гурту і читачів. І редакція цього журналу відрядила її як свого спеціального кореспондента на південь України, чекаючи від неї репортажів про перші успіхи „колективізації“. З історії того часу не дійшло до нас ніяке інше ім'я письменника, котрому вистачило б смілости сказати правду. А це ж тендітна, маленька дівчина підносила свій голос супроти великої кривди, що вже накочувалася на Україну: „Тут, на камені – писала вона з Наддніпрянщини, з наддніпровських порогів, – якось не віриться, чи була революція, чи ні. І невже вона відбилася на селі тільки тими облігаціями, викачкою хліба, самообкладанням і прокльонами... Селянське господарство занепадає, руйнується... Яка кому користь від цього? А тут ще й привид голоду...“

Правди їй більшовики не простили – негайно назвали „посібницею куркулів“, „буржуазною націоналісткою“, сам компартійний керів-

(Закінчення на стор. 16)

## Євросоюз не визнав і не визнає анексію Криму

КИЇВ. – 18 березня Президент Росії Володимир Путін під час візиту до окупованого Криму заявив, що російський та український народи ніколи не сварилися і додав кілька слів ламаною українською мовою. Раніше Міністерство закордонних справ України висловило рішучий протест у зв'язку із черговою неузгодженою з Україною візитом В. Путіна до тимчасово окупованої Російською Федерацією території України – Автономної Республіки Крим та міста Севастополь та передало ноту протесту.

18 березня була оприлюднена заява Верховної представниці Євросоюзу із зовнішньої та безпекової політики Федеріки Могеріні від імені Євросоюзу щодо Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

Ф. Могеріні, відкриваючи засідання Ради ЄС з закордонних справ у Брюсселі, заявила: „Незаконна анексія Криму призвела до порушень прав людини і негативно вплинула на безпекову ситуацію у регіоні. Питання Криму стоїть у пріоритетах нашого порядку денного, і ми продовжуватимемо втілювати нашу політику невизнання незаконної анексії. Крим – це Україна“. Вона підкреслила, що Євросоюз не визнав і не визнає цього порушення міжнародного права.

„Ми повністю солідарні з Україною, підтримуємо її суверенітет і територіальну цілісність“, – зазначила Ф. Могеріні.

Верховна представниця ЄС констатувала систематичні порушення фундаментальних свобод і прав кримських татар за останні п'ять років, згадала українського режисера з Криму Олега Сенцова, який нині перебуває у російській в'язниці.

„Багато інших були засуджені Росією у порушення міжнародного права. Ми закликаємо, щоб усі порушення прав людини було розслідувано, а представники міжнародних організацій із



Верховна представниця Євросоюзу із зовнішньої та безпекової політики Федеріка Могеріні. (Фото: „Інтерфакс-Україна“)

захисту прав людини отримали вільний доступ до півострова“, – закликала Ф. Могеріні.

Зростання напруження в Керченській протоці в листопаді минулого року стало ще одним наслідком незаконної анексії Криму, сказала вона.

Українські національні новини,  
„Інтерфакс-Україна“

## Українці світу вшанували Тараса Шевченка

Про відзначення у світі 205-ї річниці від народження Тараса Шевченка читайте більше на стор. 8 і 10.

### ЯРДВІЛ, Нью-Джерзі

Наталія Романюк

10 березня після недільного Богослужіння громада церкви, учні та вчителі Школи україноз-

навства при Церкві св. Юрія Переможця зібралися у залі для святкування дня народження Тараса Шевченка. Свято розпочалося мильдією пісні „Думи мої, думи“. А далі учні мандрували сторінками біографії і творчості Т. Шевченка.

(Закінчення на стор. 11)



Учасники Шевченкового свята у Ярдвілі, Нью-Джерзі. (Фото: Іванка Слободян Долик)

## УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

### ■ Покарали Росію за Керч і Крим

КИЇВ. – США, Канада і Євросоюз 15 березня запровадили нові санкції проти Росії через інцидент у Керченській протоці в листопаді 2018 року і арешт українських моряків, а також у зв'язку з п'ятою річницею анексії Криму. Президент України Петро Порошенко назвав спільні дії Канади і США потужним і триєдним трансатлантичним ударом по російським плянам окупувати Азовське море і Керченську протоку. Серед шістьох людей, яких США внесли до санкційного списку опинилися двоє представників так званої „ДНР“, а також четверо осіб, пов'язаних із прикордонною службою Росії. У санкційному списку в Канаді вже є 435 фізичних і юридичних осіб. Нові санкції Євросоюзу стосуватимуться восьми росіян. Загалом у санкційному списку ЕС тепер 183 особи. (BBC)

### ■ Посольство США видало попередження

КИЇВ. – 15 березня Посольство США оприлюднило попередження для американських громадян через акцію, яку 16 березня в центрі Києва планувала праворадикальна організація „Національний корпус“, яку пов'язують із насильством і порушенням громадського порядку, зокрема із сутичками з поліцією. 9 березня представники праворадикальної партії „Національний корпус“ і її напіввоєнізованого крила „Національні дружини“ влаштували акції в центрі Києва і у Черкасах. У доповіді Державного департаменту США щодо прав людини української націоналістичної організації С14 і „Національний корпус“ визнані „групами ненависти“, які „вчиняли довільні затримання людей з очевидною згодою правоохоронних органів, здійснювали напади на журналістів, представників нацменшин (ромів) та ЛГБТ-спільноти“. (Радіо Свобода)

### ■ Відкрили площу ім. Бориса Немцова

КИЇВ. – 15 березня біля Посольства Росії в Україні відкрили площу імені убитого російського опозиціонера Бориса Немцова, де також встановили меморіальну дошку. „Борис Немцов жорстко критикував дії Російської Федерації щодо України, засуджував анексію Криму, заявляв про присутність російських військових на Донбасі. Він був людиною, яка підтримувала і вболівала за нашу державу, яка бажала Україні успіху“, – заявив на відкритті міський голова Києва Віталій Кличко. У відкритті взяла участь дочка опозиціонера Жанна Немцова, засновниця Фонду ім. Бориса Немцова. Торік площу ім. Б. Немцова відкрили у Вашингтоні, теж біля російського посольства. Згодом перед Посольством Росії у Вільнюсі з'явилася площа ім. Б. Немцова. (Радіо Свобода)

### ■ Українці старіють швидше

КИЇВ. – Дослідження, проведене спільно вченими з США, Норвегії та Еспанії, які вивчали проблему старіння, вражає масштабом: вчені проаналізували дані про стан здоров'я жителів 195 країн і територій майже за 30 років (з 1990 по 2017 рік). Дослідники виділили 92 діагнози, які в підсумку ведуть до незворотного погіршення фізичних або розумових здібностей пацієнта — в тому числі 13 серцево-судинних хвороб і шість хронічних захворювань дихальних шляхів, 35 видів рака, діябет, хронічні хвороби нирок, травми й невродегенеративні хвороби, а також погіршення слуху і зору. Аналіза показала, що „старечі хвороби“ становлять понад половину проблем зі здоров'ям у всього дорослого населення планети, проте дані дуже різняться від країни до країни і старість настає в дуже різному віці. У загальному списку з 195 країн Україна займає 179-те місце, поступаючись не тільки США і Євросоюзові, але і країнам Близького Сходу, а також Бразилії, Китаєві, Індії, Росії і навіть Таджикистанові, який за багатьма показниками вважається країною з найнижчим рівнем життя із колишніх радянських республік. І це при тому, що Україна належить до числа країн із середньо-високим соціально-демографічним індексом, який заведено вважати базовим показником загального розвитку країни. (BBC)

## ТРИВОЖНИЙ СИГНАЛ

# Запит на прихований колабораціонізм

Віталій Портников

Опитування, проведені в Росії і Україні „Левада-центром“ і Київським міжнародним інститутом соціології, засвідчили, що кількість українців, які добре ставляться до Росії, перевищила половину від опитаних. Якщо ще в грудні минулого року таких друзів країни-агресора в Україні було 48 відс., то сьогодні вже 57 відс. Ще більше українців позитивно ставляться до „простих росіян“ — 77 відс., цей показник всього за кілька місяців виріс на 10 відс.

Самі росіяни не поспішають закохуватися в Україну. До нашої країни позитивно ставляться лише 34 відс. опитаних, однак, 82 відс. добре ставляться до „простих українців“. 17 відс. росіян, як і раніше, виступає за приєднання України, кількість таких опитаних продовжує зростати. При цьому до української влади позитивно ставиться лише 7 відс. росіян. Режим Володимира Путіна має в Україні майже в два рази більше прихильників — 13 відс.

Можливо, когось такі цифри і здивують, але такою є реальність українського політичного мислення. Про війну велика частина наших співвітчизників вважає за краще не замислюватися, тим більше, що війна переходить у класичний заморожений конфлікт. І варто В. Путінові припинити стріляти на кордоні, як кількість друзів Росії і шанувальників його режиму в Україні зросте ще на 10-15 відс.

Крім того, не варто скидати з рахунків і деїтабілізуючу діяльність проросійських телеканалів, і президентську передвиборну кампанію. Адже саме її учасники запевняють своїх потенційних прихильників, що з Росією можна домовитися, що з В. Путіним потрібно розмовляти, що це українська влада „не змогла“ зупинити війну і відновити територіальну цілісність. І ці брехливі слова падають на угноєний ґрунт капітулянтства і втоми від війни.

Український політолог Вадим Карасьов, який

коментував результати опитувань для московської газети „Ведомості“, зазначив, що „Зеленський — це альтернатива півдня і сходу, це проросійський електорат, який не хоче чітко висловлювати свої настрої. Тому голоси Зеленського — це голоси прихованої проросійської більшості“.

Але справа, звичайно ж, не в Зеленському, адже цей кандидат донедавна взагалі не цікавився політикою. Справа в цьому запиті на прихований колабораціонізм, який потихеньку стає змістом української політики і на який не можуть не реагувати провідні претенденти на посаду президента. По суті, в нових, куди більш трагічних умовах, повторюється ситуація, яка визначила розклад сил 2010 року і привела до краху української держави і війни лише за чотири роки після тріумфу міщанства і угодовства.

Якщо така ж ситуація повториться тепер, доведеться констатувати, що український народ — в усякому разі, в існуючих територіальних кордонах — просто не може скласти спит на власну державність, що він все ще сприймає свою державу не як Польщу, а як Білорусь.

І тоді збудуться всі найнеприємніші прогнози російських „доброчинців“: Україна або розколеться, або цілком повернеться до російської сфери впливу. Але зрозуміло, що мирним шляхом це відбуватися не буде. У разі перемоги прихованого колабораціонізму нові Майдани, внутрішні конфлікти і війни з Росією нам забезпечені. І страждати від цього, у першу чергу, будуть мешканці саме тих регіонів країни, які досі не можуть зробити висновків про ймовірні наслідки прихованого колабораціонізму.

„Високий замок“

Віталій Портников – політичний аналітик, публіцист, Київ.

## ТОЧКА ЗОРУ

# Чого хоче Європа? Чого хоче Путін?

Павло Казарін

Люди не змінюються. Саме тому мир з Росією неможливий. Хоча на це сподівається багато хто. На це сподіваються в Європі. Тій самій, яка дуже хоче повернутися в 2013 рік. В якому не потрібно сушити голову санкціями, Кримом, Донбасом і суперечками про „Nord Stream“. В якому не потрібно витратитися на армію та скидатися на НАТО.

На це сподіваються в Україні. Ті, що не хочуть змінювати бізнес-ланцюжки. Ті, що їздять до Росії на гастролі. Ті, хто виправдовує інтереси гаманця риторикою „боротьби за мир“.

На це сподіваються всі ті, кому Росія платила офіційно та з-під поли. Ті, хто запевняв себе, що цінності й цінники приречені збігатися. Ті, хто мріє про повернення до зони комфорту. Яка безнадійно канула в небуття п'ять років тому.

Але тільки є одна проблема. А чому ми вирішили, що миру хоче сама Росія?

Змінюваність влади гарантує осудність влади. Будь-який політик рано чи пізно стає заручником своїх поглядів. Будь-який політик рано чи пізно починає вимірювати реальність по собі. Вибори — це спосіб ротації влади, в результаті якого важелі отримують ті, хто відчуває „zeitgeist“. Той самий „дух часу“ та „порядок денний епохи“.

Будь-яка країна, в якій йде ротація еліт, приречена змінюватися. Тому що змінюються настрої, надії та запити. Ми чітко бачимо це в Україні, в якій у значній частині людей „порядок денний добробуту“ витісняє „порядок денний суверенітету“. На це відгукуються кандидати в президенти, які в спробі здобути симпатії, говорять про платіжки й тарифи, ціни та пенсії. А ще наголошують на тому, що ми просто неправильно домовлялися з Кремлем. А якщо

почати робити це правильно — мир повернеться.

Але в тому й річ, що в самій Росії нічого не змінилося. Тому що ніяких виборів — так само як і ніякої ротації влади — в цій країні не буде.

Володимир Путін перебуває при владі 20 років. За цей час він пересидів трьох американських президентів і твердо має намір пересидіти четвертого. За цей час він зник, що навколо змінюються уряди, режими та архітектури, а він — залишається. Суспільні настрої не визначають його поглядів — просто тому, що він живе у своїй власній реальності, яка може не мати нічого спільного з реальністю російського обивателя.

Так, свій перший термін він починав з розмов про єдину Європу від Лісбону до Владивостоку. Але в його анамнезі — революція троянд у Грузії та перший майдан в Україні, „мюнхенська промова“ й придушення Болотної площі. Він — заручник своєї картини світу, в якій Захід послідовно воює проти Росії, забирає у неї „зони впливу“ та відмовляється бачити в Москві столицю імперії. У його свідомості саме Захід почав цю війну: розваливши СРСР, забравши країни Балтії, відколупавши Грузію та Україну. А сам В. Путін лише „відновлює статус-кво“, „завдає удару у відповідь“ і „дає відсіч“.

Який сенс йому бажати закінчення війни, якщо будь-який компроміс для нього — поразка?

Який сенс йому повертатися в ситуацію миру, якщо в ній немає місця його мрії? Який сенс йому обнуляти останні п'ять років, якщо він хоче обнулити останні 28?

Російська політика приречена бути незмінною — поки залишається беззмінним російський президент. Той самий, для якого вся

(Закінчення на стор. 15)

**АКТУАЛЬНА ПОДІЯ**

# Будьмо відповідальними!

**Звернення Ініціативної групи „Першого грудня“ стосовно ситуації з виборами Президента України.**

Дорогі українці!  
Незабаром ми знову захищатимемо майбутнє України.

Виклик, що його приготувала історія, української суворий: або ми доведемо собі й іншим, що стали сильною нацією і здатні досягати великих цілей, — або капітулюємо як держава, здавшись на милість ворогам зовнішнім і внутрішнім.

Протягом п'яти років Україна ціною надзусиль і жертв успішно протистоїть російській агресії, захищаючи не тільки себе, а й Європу від геополітичної катастрофи. Ми переконалися, що сподіватися на надійну міжнародну підтримку можна лише тоді, коли самі матимемо гідність і силу.

Важливо також, щоб наш спільний вибір був вільним і демократичним.

Проте, на жаль, як дізнаємося зі засобів масової інформації, надто багато кандидатів у президенти обіцяють будь-що і вже зі старту вирішили, що ця кампанія буде брудною, а тому вести її чесно — собі на шкоду. Мовляв, якщо всі вдаються до зловживань, то врятувати країну можна лише тоді, коли й самому скористатися всіма можливостями — праведними й неправедними, — щоб неутралялізувати суперників. Так, „рятуючи державу“, її невпинно розкладають зсередини.

Отож ми — за чесні вибори. Вибори без тих брудних технологій, які можуть скомпрометувати нас як державу, що заявила про свій намір

бути цивілізованою. Ми — за відкритість змагання, тому рішуче виступаємо за обов'язкові прямі телевізійні дебати кандидатів у другому турі. Вони допоможуть обрати гідного претендента, а не „кота в мішку“. Вони перегордять шлях дешевого популізму. Вони стимулюватимуть нашу з вами відповідальність.

Тож будьмо відповідальними!  
Цього вимагає від нас сама історія. І відповідальність за характер виборів лежить не лише на кандидатах і їхніх штабах, а й на нас з вами. Не раз цими днями стає страшно, коли бачиш, у що „слуги народу“ перетворюють демократію і загальне виборче право.

Відмова українців сакралізувати владу й обожнювати своїх керманців є однією з передумов свободи й демократії. Проте перетворення виборів на клоунаду й нестримний потяг до нищення державних інститутів — одвічна причина нашої національної Руїни. В історії людства такі клоунади завжди закінчувалися диктатурою — як правило, чужоземною.

Але коли вибори стають приводом для безвідповідального глуму, то скажімо собі чесно: чи гідні ми цього права вибору? Чи, може, праві наші недруги, які переконані, що ми пограємося у свободу, тоді занепастимо її та й урешті заспокоїмося у новій диктатурі?

Українці — волелюбний народ, який відчуває

*(Закінчення на стор. 15)*

**ТОЧКА ЗОРУ**

# Єдиний, хто може врятувати Україну

**Ігор Лосєв**

4 березня Європейський Союз продовжив санкції проти колишнього Президента Віктора Януковича та 11 осіб з його оточення. Натомість з санкційного списку вилучили колишнього керівника президентської адміністрації Андрія Ключова. Раніше санкцій зняли з Олени Лукаш та Сергія Ключова.

Позиція чинної влади визначається старою приказкою – крук крукові ока не видзьобає. Вони всі почуваються членами однієї елітної групи, яка протистоїть українській нації. Це люди, які мають доступ до ресурсів, можливості збагачення, чого немає у більшості населення. У них один спосіб життя, інтереси, цінності. Тому влада не налаштована на рішучу боротьбу з режимом В. Януковича. Це свої, з якими можна домовитись. Петро Порошенко з всіма готовий вступати в дискусію. За словами про боротьбу з колишньою владою нічого не стоїть.

Зменшення санкційного списку – це європейське відлуння безпринципної політики нашого керівництва. Всі все бачать. Нічого приховати не можна. Список буде зменшуватись, бо чинна влада не зацікавлена ліквідувати кланово-олігархічний режим. Вона сама ним є. Тому провладні люди завжди шукатимуть спільну мову. Домовлялися б і з Москвою, якби та не розв'язала війну. Для влади є тільки принципи збільшення власних статків. Ніяких цінностей за межами примітивного горизонту немає. Це безідейні люди. Можуть вдавати з себе українських патріотів і віруючих. Але це маски, якими

вони жонґлюють.

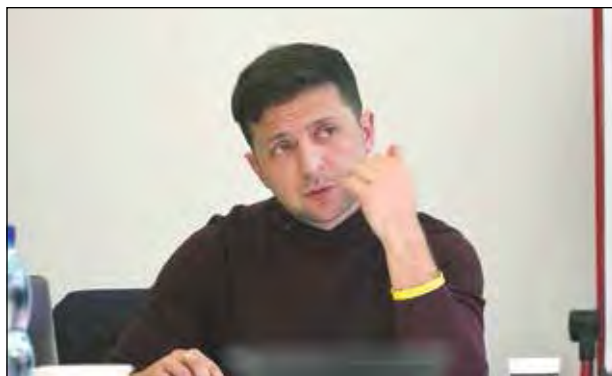
Юрій Луценко великий імітатор. Все, що робив – це імітація. І зараз робить вигляд, що він Генеральний прокурор. Він буде серйозно щось робити? Ю. Луценко не хоче заціпати тих, хто його призначив.

Вночі до Адміністрації президента їздять всі, починаючи з Віктора Медведчука. Цілком реально, що можуть бути домовленості і з „колишніми“. Їх повно в Україні і почуваються вони доволі добре. Краще, ніж герої Майдану. Вироків колишньому режимові немає, бо не дуже і намагались.

*(Закінчення на стор. 13)*



Петро Порошенко. (Фото: Адміністрація Президента України)



Володимир Зеленський. (Фото: Прес-служба Володимира Зеленського)



Юлія Тимошенко. (Фото: facebook.com/Yulia Tymoshenko)

## УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

**■ Чорнобиль і досі вбиває**

КІЇВ. – Газета „Daily Mail“ у відгуку на нову книгу Кейт Бравн з Масачусетського технологічного інституту про Чорнобильську катастрофу „Manual for Survival: A Chernobyl Guide to the Future“ написала 15 березня, що її автор протягом чотирьох років проводила копітку розслідування трагедії та представила „можливо, найбільш правдоподібну теорію змови, яку ви колись могли прочитати“. На думку К. Бравн, світові організації та посадовці приховують справжню кількість загиблих від наслідків трагедії, яка, за її оцінками, протягом 30 років забрала життя 150 тис. осіб в одній тільки Україні. Отруєння радіацією – і не тільки від Чорнобиля, а й від інших радіоактивних витоків та сотень атомних вибухів – може бути причиною онкологічних та автоімунних захворювань, кількість яких тільки збільшується. Найефективніше, що могла зробити радянська влада після трагедії – забезпечити видачу препаратів зі вмістом йоду. „Але цього не було зроблено, частково тому що майже ніхто у СРСР, від Кремля до місцевих лікарень, не мав уявлення про те, як боротися із радіоактивним отруєнням“, – наголошує видання. (BBC)

**■ „Динамо“ програло „Челсі“**

КІЇВ. – 14 березня київська команда „Динамо“ програла „Челсі“ у грі 1/8 Ліги Європи на стадіоні „Олімпійський“ з рахунком 5:0. Таким чином, кияни не змогли пробитись до наступної стадії змагань. Попередня гра у Лондоні завершилася також перемогою „Челсі“ з рахунком 3:0. Це була 16-та гра „Динамо“ в Англії, жодну з них київська команда не виграла, 13 програла, а три зіграла внічию. (BBC)

**■ „Boeing 737 Max“ заборонили в Україні**

КІЇВ. – 13 березня Україна долучилася до списку країн, які тимчасово припиняють лети літаків „Boeing 737 Max“ після авіокатастрофи в Етіопії. Заборона набирає чинності 13 березня і розповсюджується на виконання літв авіокомпаній Turkish Airlines, Flydubai та LOT, які здійснюють рейси в Україну. Проте українські авіоперевізники MAU та SkyUp Airlines мають пляни на використання літаків цієї моделі. (BBC)

**■ Україна має забагато отрутохімікатів**

ТЕРНОПІЛЬ. – У різних областях України зберігається майже 11.5 тис. тонн непридатних отрутохімікатів, повідомив Міністер екології та природних ресурсів України Остап Семерак 18 березня під час робочої поїздки на Тернопільщину. Згідно з урядовими рішеннями, їх можна утилізувати і за кордоном. Органи місцевого самоврядування самостійно можуть залучати до цього процесу ті організації чи фірми, які мають право на збір та утилізацію таких отрутохімікатів. Міністер також додав, що у в цілому обговорення проблеми розташування накопичувачів та переробки відходів виробництва дуже актуальне в контексті комплексної стратегічної роботи, яку проводить уряд України у формуванні нової політики поводження з такими відходами. („Укрінформ“)

**■ Національний корпус провів акції**

КІЇВ. – 16 березня в Києві відбулася чергова акція партії „Національний корпус“ з вимогою розслідувати та покарати винних у справі про корупцію в оборонній промисловості. На початку акції учасники розвісили біля Стели Незалежності транспарент та запалили вогняні вистави. Вимогами були арешт фігурантів журналістських розслідувань про корупцію в оборонній сфері, арешт їхніх рахунків, а також оприлюднення всіх матеріалів справи. Колона „Нацкорпусу“ дійшла до Банкової вулиці, де учасники акції кидали у кордон поліції іграшкових свиней. Цього разу до сутичок з поліцією не дійшло. Після завершення акції в Києві частина представників „Нацкорпусу“ поїхала до Полтави, де намагались спровокувати конфлікт із працівниками поліції. Того дня Полтавщину відвідав Президент Петро Порошенко, де підписав розпорядження про звільнення голови обласної державної адміністрації Валерія Головка. (BBC)

## АМЕРИКА І СВІТ

### ■ Росія звинувачує сербську опозицію

МОСКВА. — Міністерство закордонних справ (МЗС) Росії висловило свою турботу 18 березня опозиційним рухом в Сербії, кажучи, що він намагався спровокувати насилля у Белграді. Тисячі демонстрантів протестували 17 березня в столиці Сербії проти уряду Президента Александра Вучича, вимагаючи більше свободи преси і вільних та справедливих виборів, через день після того як вони увірвались в будинок державного телебачення. МЗС Росії похвалило сербський уряд, за „поміркувану і збалансовану” реакцію на протести. („Reuters”)

### ■ Підписи Трампа спричинили контрверсію

БОЙРЕГАРД, Алабама. — Президент Дональд Трамп відвідав 8 березня регіони Алабами, де серія торнадо несподівано навістила 3 березня, спричиняючи смерть 23-ох осіб і широке спустошення. Під час своєї візити президент підписав Біблію в алабамській церкві для уцілілих від цього лиха. Це викликало контрверсію в деяких колах. Голова ексекутиви Ровд-Айлендської стейт-ової Ради церков Дані Ендерсон сказала, що вона була ображена тим, як Д. Трамп „нашкривав свій підпис” і позував для фотографій. Вона вважає, що це був „обдуманий політичний крок” для здобуття голосів. Але Гершел Йорк, декан богословського факультету Південної баптистської теологічної семінарії в Луївілі, Кентакі, сказав, що президент просто відреагував на прохання людей, котрі попросили його підпису, і намагався підтримати їх на душі. („Associated Press”)

### ■ Ердоган закликає відновити кару смерті

АНКАРА. — Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган 19 березня закликав Нову Зеландію повернути смертну кару для 28-літнього австралійця Brentona Таранта, котрий 15 березня застрелив 50 осіб у двох новозеландських мечтах. Президент додав, що скасування смертної карі в Туреччині 15 років тому було помилкою. Високопосадовець турецької служби безпеки сказав, що Б. Тарант двічі перебував в Туреччині у 2016 році. Уряд тепер розслідує причину його візит. („Reuters”)

### ■ В Естонії обрали парламент

ТАЛЛІНН. — На парламентських виборах в Естонії 3 березня опозиційна центроправа Партія реформ несподівано перемогла правлячу центроліву Партію центру. Більшість передвиборчих опитувань вказували, що перемогу здобуде Партія центру. Провідник Партії реформ Каджа Калас признала, що вона приготувала дві промови, не знаючи, котра партія виграє. Державне бюро виборів повідомило, що Партія реформ здобула 28.8 відс. голосів, Партія центру 23.1 відс., а крайньоправа партія EKRE — 17.8 відс., більше ніж вдвічі від попередніх виборів. 41-літня адвокатка К. Калас тепер стане першою жінкою на пості прем'єр-міністра Естонії. Вона є колишнім членом Європарламенту і перебрала головування у Партії реформ у квітні 2018 року. Одним з засновників цієї партії був її батько Сім Калас, колишній прем'єр Естонії та комісар Європейського Союзу. К. Калас щукатиме коаліції в парламенті з іншими центристськими партіями. Естонія має 1.3 млн. населення. Країна має сильну економіку і низьке безробіття. Партія EKRE здобула найбільше голосів в регіонах, які є далеко від столиці країни. („Reuters”)

### ■ Верховний суд підтримав Трампа

ВАШІНГТОН. — Верховний суд підтримав 19 березня право уряду США затримати будь-коли емігрантів, котрі очікують депортації після відбуття свого терміну ув'язнення за кримінальні злочини. Це була перемога для політики Президента Дональда Трампа супроти нелегальних емігрантів. Згідно з федеральним законом, емігранти, які скоїли певні порушення, підлягають примусовому затриманню під час процесу депортації. Їх можна затримати на неозначений термін після відбуття вироку. Під час своєї президентської кампанії в 2016 році Д. Трамп часто підкреслював потребу стримування потоку нелегальних емігрантів до країни. („Reuters”)

## ПЕРЕДВИБОРНІ РЕФЛЕКСІЇ

# Час вирішувати

**Сергій Грабовський**

Цілком прогнозовано нинішні президентські вибори не стають святом демократії. Ба більше: вони перетворилися на знаряддя взаємознищення тих політичних сил України, які маніфестують себе як патріотичні та проєвропейські. Медіапростір і вулиці міст перетворилися на арену агітації, настояної на найвищих градусах попульту різних гатунків — від урапатріотичного до промосковсько-капітулянтського.

При цьому на тлі взаємних нападок і політичних істерик російські маріонетки виглядають не набагато гірше за „реєстрових патріотів”, принаймні, поведуться не так бездумно — схоже, їхні куратори дали команду бути стримано-благодійними, ясна річ, лише на вигляд, але все ж…

За цих обставин, коли провідні гравці уже перетворили вибори на трагіфарс, неминучою стала поява серед кандидатів професійних блазнів та комедіантів. І вони з'явилися.

Додайте до цього російське втручання, яке здійснюється в різних формах. Не випадково в оприлюдненому бюром глави Національної розвідки США звіті „Оцінка загроз у світі” йдеться про те, що Росія прагне вплинути на ці вибори, „застосовуючи низку інструментів для використання крихкої економіки Києва, вельми поширеної корупції, кіберуразливості” та громадського невдоволення.

Мета Росії — повалити чинну владу, замінити її льоальним до себе президентом і парламентом. І це лише програма-мінімум, інші західні джерела ведуть мову про намагання Росії 2019 року вбити одним пострілом двох зайців: і Білорусь поставити під свій повний контроль, й Україну або приборкати, або поділити на дві держави.

Отож українська держава потрапила у пастку, бо вибори в сучасному світі вважаються ледь не синонімом демократії. Ясна річ, вибори вільні, чесні, загальні. Тому Україна, щоб бути справді демократичною, має проводити їх у визначені Основним законом терміни. Проте вже зрозуміло, що президентські вибори не будуть ні чесними, ні вільними, ні загальними. Те саме станеться і з виборами до Верховної Ради. Вони не будуть чесними, бо завдяки своїй штатній агентурі, п'ятій колоні та „корисним ідіотам” з середовища занадто амбітних політиків України Кремль уже перетворив виборчі перегони на всезагальне взаємне облявання брудом.

Є і нова технологія (втім, не зовсім нова — її використовували ще більшовики під час Першої світової війни проти царської влади): на думку низки закордонних та вітчизняних аналітиків, Москва на повну силу використовує не лише „дезу” і фальшивки, а й об'єктивну інформацію про корумпованість як у владному, так і в опозиційних середовищах. Патентовані „борці з корупцією” отримали команду „Фас!” і додаткове фінансування через підставні західні фонди, і ця нібито благородна справа виступає як складова частина кремлівських технологій.

Відтак не стануть вибори вільними, бо сидячи по вуха в таких поміях, мало хто здатен у чомусь розібратися. Хтось вважатиме, що самостійно вирішив голосувати за того чи іншого кандидата, насправді ж ним зманіпулювали. Ну, а хтось узагалі не піде голосувати: „Всі вони однакові”. Хоча насправді ні, але одиничні справді достойні кандидати губляться в загальному шумовинні й не мають реальних шансів на вихід у число провідників (ще й

тому, що у них немає і не може бути „спонзорів” з сотнями мільйонів та мільярдів).

А чи будуть вибори загальними, якщо мільйони українців перебувають на заробітках за кордоном — як на Заході, так і в Росії — чи на окупованих територіях?

У двох останніх випадках ці громадяни ще й не вільні — і тому, що перебувають у зоні пропаганди, потужнішої за сталінсько-гітлерівську, і тому, що спроби голосувати вільно для них можуть виявитися смертельно небезпечними. Адже добре відомо, як працюють „контролери” на виборах: мовляв, зфотографуй на свій пристрій, за кого проголосував, не захочеш це зробити чи „неправильно” проголосуєш — отримаєш кругленьку суму. У самій же Україні вже на повен голос говорять про адмінресурс і підкуп виборців. Ясна річ, ці розмови містять чимало фальшивок. А з іншого боку, це зовсім не порожні розмови, під ними є реальне соціальне підґрунтя.

І це знову довели експерименти з масовими акціями на підтримку неіснуючих кандидатів у президенти, проведені у Києві, Харкові й Одесі, — за обіцянку гарної платні на них зібралося чимало людей. Ба більше: провели й платний мітинг проти платних мітингів. Це підтвердило й соціологи: „обміняти свій голос на гроші” готові 15.6 відс. опитаних громадян України; 14.8 відс. опитаних стверджують, що мають знайомих, які готові зробити це. Тобто маємо чимало виборців, які готові зробити вибори нечесними й невідільними (зауважмо, що готовність продати свій голос для багатьох не в останню чергу є наслідком зубожіння та неможливості заробити гроші чесно) — і, можливо, стати вирішальною силою навіть за чесного підрахунку голосів (а в це дуже важко повірити, оскільки громадянське суспільство значною мірою деморалізоване і розколоте, і забезпечити належний контроль по всій країні за перебігом та підсумками голосування не здатен ніхто).

Інакше кажучи, маємо „втілення демократії”, яке реально вже стало дискредитацією народо-владдя, можливо, на десятиліття вперед, профанацію вільних виборів, „чорну” політичну комедію, яка вже зараз має питомі риси трагіфарсу, а може стати трагедією, якщо суспільною дестабілізацією вміло скористується Москва, яка покищо відкрила далеко не всі свої козири.

Ще місяць-півтора тому існував більш-менш прийнятний для країни і Заходу спосіб приглушити це шумовиння й зіпсувати пляни „кремлівських чекістів”: перенести за згодою провідних парламентських сил президентські та парламентарські вибори на рік. Але зараз це вже нереально, бо ніхто ні з ким не домовиться, і навіть найрозумніші чиїсь кроки будуть гучно охрещені „зрадою” політичними опонентами суб'єкта цих кроків. Та й Захід уже, схоже, не вірить нікому з провідних політиків України.

То що залишається? Як зауважив один політичний аналітик, максимально чесно провести вибори, а хто стане президентом — не має значення? Чи, незважаючи на „велике мискоборство” (вислів Ліни Костенко) верхів, готуватися — у стилі 2014 року — до відсічі вельми ймовірному новому російському вторгненню в поєднанні з діями п'ятої колони? Чи смиренно покластися на ласку Божу? Час вирішувати.

**„Високий замок”**

*Сергій Грабовський – філософ, письменник, політичний оглядач, Київ.*

## Передплатуйте і читайте „Свободу”

- 125 років на службі діаспори
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – [www.svoboda-news.com](http://www.svoboda-news.com)

**Відділ передплати:**  
**973-292-9800 дод. 3042**

Річна передплата – \$90.  
Додайте лише \$5 і матимете обидві версії  
– паперову і електронну



## Пом'янули вбитих українців

Марта Осадца

ЛьВІВ. – 10 березня у селі Сагринь в Польщі вшанували 75-ті роковини вбивства мирного українського населення. У пам'ятних заходах узяли участь українці з Товариства „Холмщина“, Об'єднання Українців у Польщі, польські інтелектуали, представники влади та духовенства, а також заступник голови Українського Інституту Національної Пам'яті Володимир Тилішак, представниця цього інституту на Волині Леся Бондарук, секретар Державної комісії з увічнення воїнів і жертв репресій Святослав Шеремета.

Посол України у Польщі Андрій Дешиця зачитав звернення Президента України Петра Порошенка до учасників заходу.

10-11 березня 1944 року польські підрозділи Армії Крайової під командуванням Зенона

Яхимека разом з польськими партизанськими силами, які склалися переважно з місцевих селян, на чолі яких був Станіслав Басай (імена цих командирів досі увічнені у назвах вулиць міст Грубешева та Томашева), атакували українські села Андріївка, Березів, Бересть, Вершин, Ласків, Маличі, Малків, Модринь, М'яке, Ріплин, Сагринь, Стрижівець, Теремінець, Теремінь, Турковичі, Шиховичі, повністю або частково спаливши їх.

Польський наступ не обмежився цими днями і тривав протягом кількох наступних тижнів. Дослідники встановили імена 661 убитих, серед яких понад 100 дітей. Ці імена викарбовані на меморіальній таблиці і їх зачитали під час вшанування, поставивши запалені лямпадки біля чисельних хрестів.

А 2 березня, у селі Павлокома, Польща, відбулися скорботні заходи з вшанування пам'яті 366 українців, загиблих 3 березня 1945 року. Участь у заходах взяли понад 1,500 осіб – делегації з усіх районів Львівщини, а також представники Тернопільщини та Івано-Франківщини.

3 березня 1945 року польські відділи увійшли до Павлокоми й розпочали етнічну чистку. Стріляли по кожній зустрічній особі, включаючи жінок і дітей. Відділом польської Армії Крайової керував поручник Юзеф Бісс.

Місцева польська самооборона та підрозділи Армії Крайової розстріляли 366 українців, серед них 157 жінок та 59 дітей віком до 14 років. Усього з села врятувалися лише 36 осіб.



Панахида біля пам'ятника у Павлокомі. (Фото: galinfo.com.ua)

## Україна вшанувала героїв Крут

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 29 січня, як і в минулі роки, молодих героїв, які загинули у 1918 році на станції Крути, згадували біля збудованого тут меморіального комплексу і в столиці України – біля пам'ятного Хреста героям Крут, що на площі Андрія Первозваного в Києві. Учасники ходи „Слава героїв Крут“, який організували „Просвіта“ і Українська Патріотична Альтернатива, пройшли під звучання українських маршів у виконанні військової духової оркестри від станції метро „Арсенальна“ до пам'ятника на Аскольдовій могилі, де провели меморіальне віче.

В урочистій церемонії покладання квітів до Пам'ятного Хреста взяв участь Президент України Петро Порошенко та інші урядовці. Цього ж дня у Києві П. Порошенко виступив з промовою на форумі „Від Крут до Брюсея. Ми йдемо своїм шляхом“, в якій ще раз підкреслив небезпеку одвічного ворога всього українського – Московії і вказав на єдиний шлях до цивілізованого і безпечного існування української держави – в Європу і НАТО.

На Лук'янівському цвинтарі цього дня громадськість поклала квіти до могили студентів Володимира Наумовича та Володимира Шульгина, які теж загинули тоді в нерівному бою з армією більшовиків. Увечері в колонній залі міської ради відбувся вечір пам'яті героїв Крут та презентація диска „Пісні української революції“, підготовленого гуртом „Хорей Козацька“ під орудою кобзаря Тараса Компаніченка.

Увечері 27 січня у Києві відбулася смолоскипна хода від метро „Арсенальна“ до Аскольдової могили, де поховані герої-крутяни. 29 січня у столичному кінотеатрі „Київ“ відбувся показ художнього фільму „Крути. 1918“. На широкі екрани стрічка виходить з 7 лютого. Це перша масштабна мистецька інтерпретація подій січня 1918 року.

„Нам потрібно пам'ятати про цей героїчний бій, тому що Україна знову зі зброєю в руках захищає свою незалежність. І надзвичайно важливо відбудувати цю тяглість між захисниками України 100 років тому і захисниками України тепер“, – наголосив голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович.



Учасники ходи „Слава героїв Крут“ біля меморіального знаку на Аскольдовій Могилі. (Фото: Георгій Лук'янчук)

## АМЕРИКА І СВІТ

### ■ Конгрес вимагає публікації доповіді

ВАШІНГТОН. — Палата Представників Конгресу США 14 березня одноголосно проголосувала за резолюцію про публікацію доповіді спеціального прокурора Роберта Мюлера після закінчення розслідування про можливе втручання Росії у вибори в США. Резолюція має рекомендаційний характер і закликає Департамент справедливості США розкрити доповідь для громадськості за винятком випадків, коли розкриття інформації заборонене законом. Американська преса повідомила, що бюро Р. Мюлера незабаром завершить розслідування „російського сліду“ в президентських виборах 2016 року. Після ознайомлення зі звітом Генеральний прокурор Вільям Бар підготує довірочний документ і надішле його Конгресові. Він також має ухвалити рішення про публікацію звіту. (Радіо Свобода)

### ■ США посилюють ВМС України

ВАШІНГТОН. — США посилюють свою підтримку Військово-Морських Сил (ВМС) України, щоб протидіяти російським намаганням придушити економіку України та дестабілізувати її прозахідний уряд через бльокування доступу до її морських портів. Ця підтримка США віддзеркалює турботу про нові намагання Кремля стримати західну інтеграцію України й втримати її в сфері впливів Росії. Представники США повідомили 11 березня, що ВМС США передадуть Києву два бойові катери своєї Прибережної охорони, а також плянують вислати прибережний радар Україні та трьом чорноморським сусідам. „Це є засіб стримування, який утруднюватиме росіянам атакувати Україну“, – сказав Курт Волкер, спеціальний представник Державного Департаменту з питань України. Представники США сказали, що ВМС США можуть вислати додаткові бойові судна й летальну зброю, щоб посилити ВМС України, котрі втратили велику кількість кораблів після російської анексії Криму в 2014 році. („The Wall Street Journal“)

### ■ Трамп наклав своє перше вето

ВАШІНГТОН. — Президент Дональд Трамп 15 березня наклав перше вето свого президентства. Воно відносилось до резолюції, яку попереднього дня прийняв Сенат голосами 59-41, яка відкинула твердження президента, що він може отримати фонди на побудову муру на кордоні США й Мексико, хоч Конгрес ухвалив їх на інші цілі. Д. Трамп базує свій аргумент на своєму рішенні оголосити 15 лютого національну надзвичайну ситуацію. За резолюцію проголосували всі демократи й 12 республіканців. Вона тепер повертається до Палати Представників, де вона оригінально була схвалена 26 лютого голосами 245-182. Щоб відхилити вето президента, потрібно дві третини голосів кожної палати Конгресу, а противники президента їх не мають. („The Hill“)

### ■ Шефа паризької поліції звільнено

ПАРИЖ. — Прем'єр-міністр Франції Едвард Філіп повідомив 19 березня, що шефа паризької поліції звільнено з посади. Прем'єр також сказав, що уряд закриє протести „жовтих камізелок“, якщо в їхніх рядах знайдуться радикальні групи. Президент Емманюель Макрон та його уряд знаходяться у відступі після того, як 16 березня демонстранти понижили люксові модні крамниці і спалили кафе і банк в останніх випадках заворушень проти запропонованих президентом пробізнесових реформ. („Reuters“)

### ■ Мюлер: розслідування продовжуються

ВАШІНГТОН. — Спеціальний прокурор США Роберт Мюлер звернувся 15 березня до Окружного суду США у Вашингтоні, щоб відкласти за судження Рика Гейтса, колишнього заступника голови президентської кампанії Дональда Трампа. Р. Гейтс був доволітнім партнером голови кампанії Пола Манафорта, котрий був засуджений до семи років тюрми за фінансові злочини й конспірацію. На відміну від П. Манафорта Р. Гейтс швидко погодився співпрацювати з командою Р. Мюлера. У лютому 2018 року він признався до звинувачень про конспірацію та говорення неправди слідчим. („Reuters“)

## Єдність між „я“ і „ми“

У сьогоднішньому світі нема ідеального суспільства. Ще нема. Його навіть ще тяжко уявити. Проте, напевно не помилимося, якщо в основу такого суспільства покладемо цю фундаментальну ознаку – рівновагу між особистим і громадським життям. Земна реальність, як би ми до неї не ставилися, – це все одно неминуче поєднання двох взаємозалежних полюсів – „я“ і „ми“, окремої людини і громади. Розірвати зв'язок між ними неможливо без великої шкоди для обидвох. Не може ніхто стати шанованим громадським діячем, якщо внутрішній його світ занедбаний, темний і брудний. Втім, навіть коли людина з високою моральною самосвідомістю зрікається всього земного заради, мовляв, спасіння душі, то це зречення, як свідчив колись Емануїл Сведенборг, не піде їй на користь у посмерті. Великий шведський вчений і не менший містик писав: „Аби пристосувати себе до небесного життя, людина має бути активною у світі, в посадах, в різних заняттях і зв'язках з людьми, вивищуючись до духовного рівня життям не просто моральним, але й громадським“.

Суспільства, в яких „я“ і „ми“ тісно співпрацюють, швидше розвиваються, там панує світліша, приємніша атмосфера, вища якість життя.

Україна також на це здатна. Всенародні зрушення, звані революціями, метою яких є радикальне оновлення суспільства, – це переконливий доказ громадської активності українців. Але завдання полягає в тому, щоб ця активність проявлялася кожного дня, а не тільки час від часу. А соціологічна картина щодо цього питання не дуже оптимістична. Згідно з недавнім проведенням Фондом „Демократичні ініціативи“ опитуванням, незначна частина громадян бере постійну участь в активній громадській діяльності: 8-10 відс. Дещо вищий рівень на заході України – 12 відс., найнижчий – на півдні, 6 відс. Крим і окупована частина Донбасу до уваги не бралися.

Дослідження засвідчило, що відразу після Революції Гідності українська громадськість мала найбільший вплив на владу, а вже в наступні роки цей вплив зменшився. Чому? Частково тому, що надзвичайну напругу революції неможливо втримувати довго, людська енергія знов повертається до звичайного рівня. Однак, в українському випадку є ще й така причина: неререформована до дна система влади не має бажання тісно співпрацювати з громадянським суспільством, корумпованість урядовців спонукає їх упереджено ставитися до „незручних“ неурядових організацій і рухів, до незалежних засобів масової інформації.

Тим часом лише завдяки активній громадянській позиції кожної окремої людини і завдяки спільній діяльності громадських організацій в Україні може здійснитися принцип народовладдя, визначений Конституцією: „Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ“.

## ІСТОРІЯ

# Збереглися старовинні башти

Олександр Толпигін

Давня Київська Русь мала династичні зв'язки не тільки з Європою, але й на нижчому рівні. Хто такі давньоруські варяги і чим вони відрізняються від норманів у Франції та Британії?

Нормани в основі своїй мають великий відсоток скандинавських воїнів і одночасно, за твердженням Крістофера Ірветта, значний відсоток вихідців з германських земель, зокрема Франконії. В старовину нормандці користувалися старонормандським діалектом мови.

Для чого наголошено на спорідненості норманів з варягами? Головне, для того, щоб зрозуміти взаємовпливи в будівництві Англії, Нормандії та Київської Русі.

З багатьох досліджень археологів і архітекторів відомо про масове будівництво оборонних споруд в Київській Русі, типи стародавніх споруд, але останнім часом з'являються нові дослідження про розвиток укріплень, аналогічних до британських в часи середньовіччя. Зокрема Сергій Панишко зробив дослідження про аналогічні англійським укріплення на терені Ратенського клину Волині.

„Помітним явищем в історії Волинської землі кінця XIV ст. було Ратенське князівство, яке, як цілісний політико-адміністративний та соціально-економічний організм успадкувало давньоруські традиції на території Волинського Полісся“, писав С. Панишко у часописі „Київська старовина“ (2001, ч. 5).

Входячи до складу Холмської землі, вже у другій половині XIV ст. цей регіон зазнав відчутних західних впливів. Тут віднайдений специфічний тип укріплень „motte and bailey“, характерний саме для західноєвропейського, зокрема британського оборонного будівництва.

Важливим моментом в історії вітчизняного будівництва була поява фортець з однією багатоярусною кам'яною баштою. У другій половині XIII-першій половині XIV ст. такі фортеці будувались в північних і західних районах Волинсько-

го князівства, найбільш віддалених від монголо-татарського нагледу. Такі башти існували в Чарторийську, Белавині (нині Польща), Бересті (Білорусь).

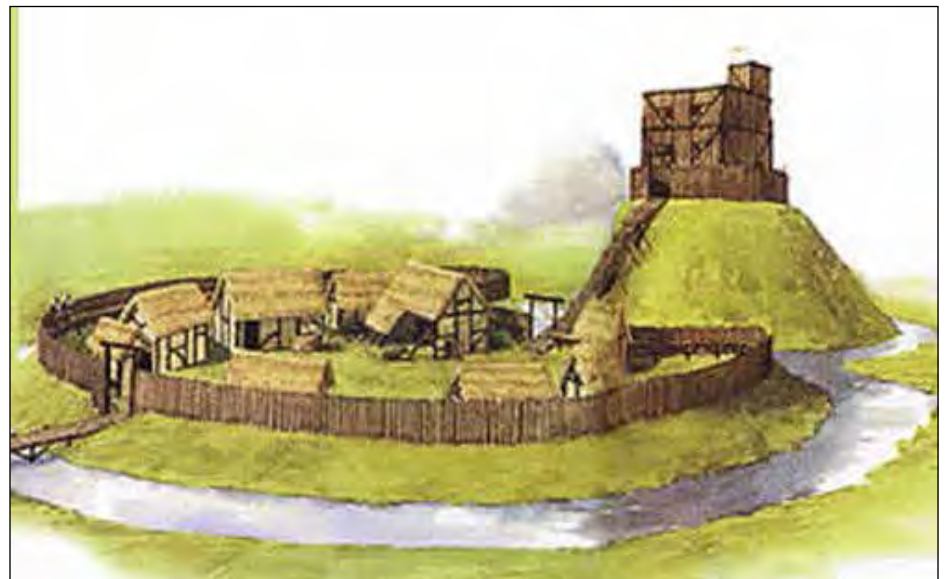
Кругла, складена з цегли башта збереглась в Кам'янці неподалік від Берестя. В Столп'ї (нині Польща) збереглась прямокутна кам'яна башта. В Дрогобичі також збереглась єдина в теперішній Україні давньоукраїнська башта. Вона була перебудована в XVI ст. і зараз слугує як дзвіниця костелу.

Вежа в Столп'ї поблизу Холма дійшла з мурами заввишки 17 метрів. Припускають, що вежа при будівництві мала чотири-п'ять ярусів і саме ці яруси, котрі не дійшли до нашого часу, були дерев'яними, завдяку чому донжон був наполовину дерев'яним. Сама вежа була частиною замкового комплексу. Дослідник Дмитро Дишинюк вважає, що на верхньому ярусі вірогідно була каплиця у формі грецького хреста з вітражами у вікнах та підлогою, вкритою полив'яною плиткою, котра є аналогічною плитці з теренів замку короля Данила в Холмі. Донжони (вежі з житловими приміщеннями) були дуже дорогими в будівництві і тому рідкісні.

Реставрація і консервація українських пам'яток в Польщі, таких як вежі в Столп'ї та Белавині, та пристосування їх під музеї давньоукраїнського мистецтва, а також фрагментарне відродження замку в Дрогобичі має розглядатись на державному рівні із залученням найкращих фахівців. Історія доводить, що без минулого немає майбутнього.



Дзвіниця костелу в Дрогобичі, первинно старовинна оборонна башта. (Фото: Микола Іващенко)



Реконструкція замку tyny „motte and bailey“.



# СВОБОДА

Пам'ятаймо  
про  
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

### Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

## З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

# СКУ закликає посилити санкції проти Росії

16 березня до „Свободи“ надійшло вміщене нижче звернення Світового Конгресу Українців (СКУ) з приводу п'ятиріччя захоплення Криму Росією.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) закликає до посилення санкцій у зв'язку з п'ятою річницею вторгнення та незаконної окупації Росією Кримського півострова України

16 березня 2014 року під пильною контролею російських військових сил народ Кримського півострова України змушений був проголосувати за союз з Росією. Минуло п'ять років з того часу, як український Кримський півострів був захоплений російськими військами і незаконно окупований. Європейський Союз і всі демократичні країни світу засудили цей ганебний референдум як протиправний і нелегітимний. Ця частина української території сьогодні продовжує знаходитися під окупацією Російської Федерації всупереч міжнародному праву і численним договорам з безпеки.

СКУ закликає міжнародне співтовариство посилити економічні та політичні санкції проти Російської Федерації за цю незаконну окупацію та мілітаризацію Кримського півострова України. Урядовими та неурядовими організаціями повинні бути створені моніторингові місії для збору інформації про наявні порушення людських прав та військові злочини, вчинені російськими військами та контрольованими ними силами на окупованих територіях Кримського та Донбаського регіонів України. Ці докази будуть важливими у майбутніх судових процесах проти Володимира Путіна та його помічників, які несуть відповідальність за вбивство понад 10 тис. людей в Україні, знищення рейсу МН17, замовні вбивства політичних опонентів у Росії, Україні та в світі, хемічні атаки в Сирії та багато інших злочинів.

Ми закликаємо всі уряди, неурядові організації та компанії продовжувати їхню підтримку України та людей на окупованих територіях України шляхом дотримання політики США, Канади, Європи та ООН щодо невизнання військової анексії Росією Кримського півострова України.

З початку вторгнення у лютому 2014 року російська окупаційна влада дедалі активніше мілітаризує півострів, використовуючи Крим як платформу для агресії проти України і погрожуючи іншим державам Чорноморського регіону. Росія активно проводить реконструкцію старих радянських військових баз у Криму і будує нові, оснащуючи їх новітньою зброєю та обладнанням. Укріплюється берегова лінія та будуються нові військові летовища. Близько 60 тис. російських військовослужбовців наразі базуються в окупованому Криму з потенціалом розширення до 100 тис. Порушуючи міжнародне право, російська окупаційна влада також призвала у свої збройні сили близько 12 тис. жителів Криму.

Результатом триваючої мілітаризації Криму став наприкінці листопада минулого року напад і захоплення Російською Федерацією трьох українських суден і їхніх екіпажів у міжнародних водах поблизу Керченської протоки. До сьогоднішнього дня ці судна і 24 їхні члени екіпажу залишаються в російському полоні. Окрім них, є ще 70 українських політичних в'язнів, у тому числі й відомий режисер Олег Сенцов, яких Росія ув'язнила, порушивши норми міжнародного права.

За останні п'ять років спостерігається стрімке погіршення людських прав кримських татар і українців, які виступили проти окупації. Тисячі є суб'єктом переслідувань, включно з постановочними судовими процесами, незаконними затриманнями, вбивствами, зникненнями та погрозами. Систематично порушуються права національних і релігійних меншин, що проживають на Кримському півострові. Серед таких порушень можна назвати розпуск у 2016 році Меджлісу, представницького органу кримськотатарського народу, за сфабрикованими Російською Федерацією звинуваченнями в екстремізмі.

Російська окупаційна влада ліквідувала центри українського культурного та релігійного

життя на півострові, включаючи закриття українських шкіл, церков і культурних товариств. Всі незалежні засоби масової інформації та неурядові організації, які не дотримуються риторики Кремля, були змушені закритися або переїхати в материкову Україну. Вакуум, що утворився, заповнили російські державні засоби масової інформації з їхньою антиукраїнською дезінформацією і прокремлівською пропагандою.

СКУ закликає міжнародне співтовариство притягнути до відповідальності Російську Федерацію за її постійні порушення міжнародного права, людських прав та воєнні злочини у відповідь на триваючу військову агресію проти України. Насамперед міжнародне співтовариство мусить уважно стежити за ситуацією щодо безпеки та людських прав на Кримському півострові та в регіоні Донбасу; розгорнути та забезпечити доступ постійної моніторингової місії до Криму для захисту його мешканців від постійних переслідувань та порушень людських прав; забезпечити негайне і безумовне звільнення всіх українських політичних в'язнів, заручників і військовополонених, що знемагають у російських в'язницях; розробити багатосторонню платформу деокупації; запровадити додаткові обмежувальні заходи та санкції, у тому числі й заборонити російським кораблям пришвартовуватися в ЕС, США, Канаді та в інших міжнародних портах, та зупинити будівництво трубопроводу „Північний потік-2” з Росії до Європи, який має на меті ізолювати Україну та підірвати енергетичну безпеку Європи.

СКУ вітає резолюцію Європейського Парламенту від 12 березня 2019 року про припинення будь-якого стратегічного партнерства між Росією і ЕС та продовження політики санкцій ЕС проти Росії. СКУ також вітає та закликає міжнародне співтовариство наслідувати приклад Конгресу США щодо ухвалення Акту про невизнання анексії Криму, який закріпив у законодавстві невизнання окупації Росією Кримського півострова України. Українці та друзі України у всьому світі повинні підтримати ці зусилля, щоб підвищити обізнаність та зберегти міжнародний тиск на Росію, поки вона не введе свої війська з окупованих територій Криму та Донбасу.

СКУ

## Мамографи матимуть назву „Квітка“

Засновник українсько-американського благодійного проекту „Незабутня Квітка” і активний популяризатор творчої спадщини співачки Квітки Цісик Алекс Гутмакер з Нью-Йорку переслав до „Свободи” вміщену нижче копію листа заступника Міністра охорони здоров'я України Олександра Лінчевського від 16 січня цього року до керівників структурних підрозділів охорони здоров'я Вінницької, Київської, Львівської Одеської та Харківської обласних державних адміністрацій.

Благодійний проект „Незабутня Квітка”, започаткований Українською Американською Координаційною Радою, засновником і продюсером проекту А. Гутмакером вже існує 12 років. За цей час названі вулиці на честь К. Цісик у Львові, Вінниці, Києві, створено музей ім. К. Цісик у Львові, проводиться Міжнародний конкурс українського романсу ім. К. Цісик, відбулися численні благодійні імпрези у містах України, перераховано понад 1 млн. грн. до онкоцентрів України, придбано п'ять пересувних мамографів „Квітка”. Їх отримали Подільський онкоцентр (два), Одеський онкоцентр (два), Черкаський онкоцентр. Найближчим часом передбачається придбання пересувних мамографів до Харківського, Львівського, Київського онкоцентрів. Один пересувний мамограф за рік на Вінничині провів 4, 000 обстежень жінок, виявлено 250 патологій, 13 випадків рака молочної залози.

Міністерство охорони здоров'я України розглянуло депутатське звернення народного депутата України Оксани Білозір щодо сприяння надання ім'я „Квітка” придбаним мамографам за проектом засновника, продюсера українсько-амери-

канського благодійного проекту „Незабутня Квітка” Алекса Гутмакера і просить підтримати ініціативу назвати придбані мамографи на честь американської співачки українського походження Квітки Цісик, яка померла від раку молочної залози, та



Мамограф „Квітка” вже є у Вінниці. (Фото: VIN)

на знак пам'яті її творчості, що увійшла у скарбницю музичної світової спадщини і про результати проведеної роботи поінформувати народного депутата України та заявника у визначений законодавством строк.

## ВІРШІ НАШИХ ЧИТАЧІВ

### Доці сплітають всі мої думки

Надсилаю наваш розсуд декілька своїх віршів. Можливо, сподобаються вам і читачі „Свободи” теж зможуть з ними ознайомитися.

З повагою,

Надія Позняк,  
Суми

Запилена трава,  
знудговані паркані —  
це липень догора —  
в провінції моїй.

Несказані слова,  
як невідкриті рани,  
болітимуть щораз  
безсонням із-під вій.

Це липень догора.  
І не його провина  
у тім, що не збулось,  
а час — такий лихвар:

німіє, мов пора  
холодна біло-синя,  
щоб віршами у стос  
лягти моїм словам.

Це липень догора  
реальністю ясірів.  
Зелених кольорів  
зачовгані кліше...

І тільки Instagram  
знівлювавши сіре,  
покаже, як горів  
наш липень міражем.

\*\*\*

Доці сплітають всі мої думки  
(так туго коси заплітала мама),  
ідуть-бредуть, неначе жebraки,  
прошкуючи дорогою до храму.

І я туди, віддам свої борги...  
І в цій ході — надія споконвічна.  
Доці, доці! Он, бачте, як горить  
намолена за Україну свічка!

І кругообіг цей не зупинить,  
як не спинить і те, що буде сонце —  
завмерли хмари, визири блакить...  
мінлива тиша у небесній тронці.

## ЖИТТЯ ГРОМАДИ

# Українська громада відзначила роковини Тараса Шевченка

Віра Боднарук

НОРТ-ПОРТ, Флориди. – Українська громада відзначила 205-ті роковини Тараса Шевченка 12 березня концертом класичної української музики, який виконали сестри Наталя і Ольга Пасічник. Вони прилетіли з Європи вього на кілька днів. Концерт відбувся в Українському релігійному осередку ім. св. Андрія.

Піаністка Королівської академії музики в Стокгольмі Н. Пасічник дала короткий вступ до музичних композицій та розповідала про українських композиторів, які створили ті унікальні шедеври. Солостка Варшавської опери О. Пасічник співала своїм чудовим, сильним сопраном.

Н. Пасічник започаткувала програму „Сонатю Б Мажор“ Максима Березовського, потім були українська рапсодія „Думка-шумка“ Миколи Лисенка та в'язанка коломийок Миколи Колеси.

О. Пасічник виконала пісні на слова Т. Шевченка „Садок вишневий коло хати“, „Мені однаково“,



Наталя і Оля Пасічник. (Фото: Христя Чайковська)

„Ой три шляхи широкії“, „Нащо мені чорні брови“ та „Як би мені черевички“. В другій частині вона виконала пісню на слова Лесі Укра-

їнки „Стояла я і слухала весну“, а потім пісні „Як на небі зіроньки“, „Вони стояли мовчки“ та „Сумний я“ на музику Віктора Косенка.

На закінчення програми Н. і О. Пасічник виконали три народні пісні на музику М. Лисенка. Приємною несподіванкою вечора був виступ Назара, сина О. Пасічник, який навчається гри на скрипці у Музичній академії в Бельгії. Святковий вечір закінчився „Заповітом“ Т. Шевченка. Авдіторія стоячи дякувала виконавцям.

Н. Пасічник концертувала в Європі, США, Японії, Аргентині, брала участь у багатьох міжнародних фестивалях. Окрім сольових виступів, вони навчає гри на фортепіані і є палким популяризатором української музики в світі.

О. Пасічник виступала у головних ролях багатьох опер у театрах Європи, Австралії, Канади, Японії та США. Отримала багато нагород і має понад 50 дисків.

Концерт організували члени Громадського комітету Юлія та Сергій Лопанчуки, Неля Лехман, Нуся Мацілінська, Богдан Боднарук, Леся Попель, Ліда Білоус, Рома Гуран, Галя і Віктор Лісничі, Дарія і Євген Томашоскі, Богдан Гуран та Христя Чайковська.

## Філадельфія відзначила річницю Небесної Сотні Революції Гідності

ФІЛАДЕЛЬФІЯ – Урочиста поминальна служба з концертом-вшануванням в п'яту річницю загибелі Небесної Сотні відбулася в неділю 24 лютого в Українській Католицькій Катедрі Непорочного Зачаття в Філадельфії.

Поминання розпочалися з церемонії покладення пластунами вінка загиблим. Головним служителем на Панахиді був Єпископ Андрій Рабій у співслужінні Монсеньора Петра Васла, Протоєрея Тараса Науменка, оо. Романа Пітули, Тараса Лончини, Володимира Кланічки, Ярослава Курпеля та Романа Свердана.

По завершенні Панахиди, Владика Андрій виголосив промову. Опісля відбувся концерт на вшанування пам'яті загиблих. Ведучим програми був Євген Луців. У концерті взяли участь: камерний хор „Аколада“, чоловічий хор „Прометей“, солістки Юлія Ступень та Софія Пітула, скрипальки Юлія Фаргачук та Мар'яна Клінгенсмит, яким акомпанювала на фортепіані Люба Шуйко.

Концерт завершився словом ректора катедри, о. Р. Пітули і співом гімну „Боже Великий Єдиний“.



Шлях Під час поминальної служби. (Фото: Шлях)



**Наукове Товариство ім. Шевченка  
в Америці**

запрошує на доповідь  
політолога

**Миколи Рябчука**

(Київ, Україна)

**Три українські незавершені революції  
й одна неоголошена війна:  
попередні підсумки**

**В суботу, 30 березня 2019 року,  
о 5-ій годині по пол.**

в будинку НТШ  
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)  
New York, NY 10003



Виступає хор „Прометей“.





## ТРИБУНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

### УНСоюз святкує 125 років: Фотофакт з історії, 1975



На цій світлині: Жінки Головного Уряду Українського Народного Союзу на річних нарадах Головного Уряду в 1975 році на Союзівці. Зліва: Радна Анна Чопик, Головний Касир Уляна Дячук, Заступниця Головного Предсідника Марія Душник, Радна Текля Мороз і Радна Анна Гарас. Наради 26-членного Головного Уряду відбувалися впродовж п'ять днів, 19-23 травня.

На веб-сторінці УНСоюзу читачі можуть переглянути фотоархів з історії організації. Фотоархів доповнюється і удосконалюється. Загляньте тут: [unainc.org/una/the-una-is-125-years-old/](http://unainc.org/una/the-una-is-125-years-old/).



### УНСоюз оголошує приділ стипендій та нагород студіюючій молоді на академічний рік 2019-2020

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу принайменше два роки до 1-го червня 2019 року
- Під час останніх двох років, мати поліс принайменшої вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування)
- Бути прийняті на студії до університету в США або в Канаді

Аплікація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1-го червня 2019 року

За точними інформаціями телефонуйте до Головної канцелярії УНСоюзу або відвідайте сторінку "Наші Пільги" на інтернетній мережі УНСоюзу:

**UNAINC.org**

UNA, Inc.  
2200 Route 10  
Parsippany, NJ 07054  
800-253-9862 ext. 3035



## ПРИДБАЙТЕ НАШІ ФІНАНСОВІ ПРОДУКТИ

Продажі:  
888-538-2833

СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ  
Life Insurance

АНУІТЕТИ  
Annuities

СТРАХОВІ СЕРТИФІКАТИ  
Endowments



Ukrainian National Association, Inc.  
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054  
Загальні інформації: 800-253-9862 • Fax: 973-292-0900  
[facebook.com/UkrainianNationalAssociation](https://www.facebook.com/UkrainianNationalAssociation) • [www.UNAINC.org](http://www.UNAINC.org)

## Українці світу вшанували Тараса Шевченка

До „Свободи“ надійшли дописи про відзначення 205-річчя з дня народження Тараса Шевченка у громадах США, України й усього світу. Частину з них вміщено на цій сторінці.

### КИЇВ

#### Георгій Лук'янчук

В Державному архіві Київської області найбільшу в області стародавню колекцію „Кобзарів“, унікальні листівки, книгу із записом дати народження поета та інші історичні документи, пов'язані з життям та творчістю Тараса Шевченка, вперше показали на відкритті музейно-архівного проекту „Історична Київщина – заповітна земля Кобзаря“. Були представлені вперше



Перший Президент України Леонід Кравчук промовляє на відкритті виставки. (Фото: Георгій Лук'янчук)

пов'язані з іменем Т. Шевченка унікальні предмети із затоплених сіл Київщини.

Директорка Вишгородського історико-культурного заповідника, Влада Литовченко розповіла на відкритті: „Київщина посідала особливе місце у житті та творчості Великого Кобзаря. Цього року виповнюється 160 років відгоді, як вперше в Ляйпцігу друзі Шевченка надрукували збірку з шістьма раніше написаними, але забороненими поезіями“.

Перший президент України Леонід Кравчук підкреслив: „Через засилля бруду, який ми бачимо з екранів телевізорів, все ж пробивається українська сила. І я вірю в те, що Тарас Шевченко своєю думкою, своїми творами і їхньою силою допоможе їй“.

Експозицію виставки відкривають мапи XIX ст., зокрема мапа Звенигородського повіту Київської губернії 1854 року, на якій позначені рідні місця Кобзаря – села Моринці та Кирилівка. Частини своїх приватних колекцій показали історики та меценати Василь Михальчук, Дмитро Піркл, Зоя Ружин та Інна Бессалова.

Відзначити річницю з дня народження Великого Кобзаря прибули заступниця голови обласної адміністрації Анна Шкуро, виконувач обов'язків начальника Управління культури, національностей та релігій обласної адміністрації Віталій Томнюк та перший секретар Посольства Казахстану в Україні Гульнара Турсинбаєва. Тимчасова повірена у справах Посольства Болгарії в Україні Стояна Русінова надіслала вітальне звернення.

Виставку можна відвідати до 29 березня.

### ЛЬВІВ

#### Марта Осадца

9 березня з нагоди 205-ліття Тараса Шевченка представники влади і громадяни поклали квіти до підніжжя пам'ятника Т. Шевченкові. А потім 407 бандуристів (понад 30 ансамблів) з різних районів Львівщини одночасно виконали „Заповіт“ і „Реде та стогне Дніпр широкий“. Партитури для цього проекту написав композитор Іван Небесний.

Вперше разом з бандуристами

співали Львівська державна академічна чоловіча хорова капеля „Дударик“, артисти капелі бандуристів „Карпати“ і солісти Петро Радейко, Назар Савко і Назар Лозинський.

Наймолодший учасник 9-річний Степан Дроник у капелі хлопчиків-бандуристів грає три роки, а найстаршим учасником масового концерту був 72-річний Богдан Довганик з чоловічої капелі незрячих бандуристів „Карпати“.

Львів перевершив рекорд 2016 року, коли у Херсоні твори Миколи Лисенка на бандурах виконали 132 учасники.



Виступ бандуристів біля пам'ятника Тарасові Шевченкові. (Фото: „zaxid.net“)

### БАТ-ЯМА, Ізраїль

#### Світлана Глаз

12 березня в Українському культурному центрі в Ізраїлі відбувся вечір, присвячений 205-ій річниці від дня народження Тараса Шевченка. Поетичну частину вечора розпочала Валентина Чайковська, ізраїльська поетеса українського походження, авторка української „Абетки для дітей“, член Спілки письменників Ізраїлю, Національної спілки письменників України та Міжнародної гільдії письменників. Вона

прочитала свій вірш „Кобзареві“.

Гості вечора подивилися на музично-поетичну композицію пам'яті Т. Шевченка у виконанні студії „Сходження“ Бат-Ямського відділення Всеізраїльського об'єднання вихідців з України в Ізраїлі під керівництвом Марії Фуксман.

Про Шевченка-художника розповіла Ольга Леонова, директор ізраїльського філіялу інституту Ліги культури та соціальної співдружності.

На вечорі була показана тематична виставка „Художня спадщина Тараса Шевченка“.



Ольга Леонова розповідає про виставку „Художня спадщина Тараса Шевченка“. (Фото: Ісай Фуксман)

### САВТ-БАВНД-БРУК, Нью-Джерсі

#### Левко Хмельковський

Школа українознавства при Українській православній церкві св. Андрія Первозваного провела 9 березня в будинку Сестрицтва Покрови Божої Матері вшанування дня народження Тараса Шевченка. Зібрання відкрили вітанням директор школи Ярослава Данищук і молитвою – настоятель парафії митрофорний протоєрей Юрій Сівко. Літературно-музичну композицію підготувала вчитель музики і співу Оксана Наливайко.

Урочисто розпочали концерт учні Анна Гакало та Влад Рудий. Для малят садочка виступ на концерті був першим, але глядачі оплесками підтримали виконання пісні „Ой, є в лісі калина“. У програмі виступили з сольовим співом Діанка Менчук (пісня

„Зацвіла в долині червона калина“) та Кароліна Кайтан („Утопта ла стежечку через яр“), учні Максим Левицький, Назар Ковалюк, В. Рудий, Олег Юрченко, Денис Стефанів виконали пісню „Хлопці, підемо, боротися будемо“. Вчителька Наталя Кайтан з учнями третьої класи інсценувала відомий вірш Т. Шевченка „Садок вишневий коло хати“. Цікавими були виступи інших класів школи, учні яких виконували вірші Кобзаря та співали пісні про нього.

Складну пісенно-хореографічну композицію за балаядою Т. Шевченка „Тополя“ (1839 рік) підготували учні під керівництвом Н. Кайтан, яка теж виступила в ролі Матері. У композиції брали участь Тетяна Лабовка (Тополя), А. Гакало (ворожка), Вероніка Наливайко, Яна Мигаль, Анастасія Корх, Анастасія Литвин, Олександра Кальна, Мішель Стефанюк, Ганна Листюк, Христина Борса і – Денис Підкамінний (Козак).



Учасники святкування дня народження Тараса Шевченка в Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі, з настоятелем парафії митрофорним протоєреєм Юрієм Сівком.

# Картини Їжакевича привезли до Черкас

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. - 7 березня в Музеї „Кобзаря“ відкрилась виставка „Шевченкіяна Івана Їжакевича“, на якій представлено 40 близько оригінальних полотен відомого художника. Два роки вела перемовини директор музею Ольга Шарапа з Національним музеєм Тараса Шевченка, де зберігаються полотна художника. Усе ж домовилися і в Шевченкові дні черкаські можуть милуватися картинами, багато з яких стали ілюстраціями до видання „Кобзаря“ 1939 року, якому в цьому році відзначатимуть 80 років з дня виходу.

І. Їжакевич народився в селі Вишнопіль, на Черкащині. Навчався в іконописній школі Києво-Печерської Лаври, пізніше навчався у Київській рисувальній школі Олександра Мурашка, в Академії мистецтв у Санкт-Петербурзі, після закінчення якої повернувся як викладач до Києво-Печерської Лаври. Прожив 98 років. Працював у галузі станкового й монументального живопису, ілюстрував книжки.

Головним змістом його творчості було відображення історії, життя та духовності української нації. Багато творів монументального малярства та іконопису І. Їжакевич здійснив в храмах Києва, Катеринодару, Білгороду протягом 1895-1916 років. Брав участь у реставрації розписів Кирилівської церкви в Києві, в храмах Києво-Печерської Лаври, Георгіївської церкви (на місці Берестецької битви).

Також відомо багато ілюстрацій майстра до творів Івана Франка, Миколи Гоголя, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського. Любив малювати київські краєвиди, Києво-Печерську Лавру, Михайлівський Золотоверхий та Покровський монастирі, церкву Спаса на Берестові, Володимирську гірку.

Найвагоміше місце у творчості І. Їжакевича посідає Шевченкіяна – понад 200 робіт. І. Їжакевича вважають одним із найкращих ілюстраторів віршів Т. Шевченка.

В Музеї „Кобзаря“ виставка буде до кінця квітня.



Іван Їжакевич.  
Ілюстрація до поеми  
Тараса Шевченка  
„Лілея“.



Іван Їжакевич. „Криваків міняють на собак“.



Директор музею Ольга Шарапа з відвідувачами на відкритті виставки.  
(Фото: Олександр Костирко)

## Українці світу...

(Закінчення зі стор. 1)

Школярі у віршах розповідали про дитячі роки поета.

У цьому виступі важливим стало, що діти зрозуміли і зуміли донести глядачам думку: у дитинстві він не був розгубленим і зламанним злиднями хлопцем, а маленьким генієм, який серед горя і болю, без батьків піднявся високо, досягнув всесвітньої слави. Гострий розум і творча працьовитість зробили Т. Шевченка великим. Це гідний приклад учням для наслідування.

Школярі виконали пісню на слова поета „Зацвіла в долині червона калина“, декламували вірші, присвячені Т. Шевченкові. Ці поезії про Кобзаря написали Леся Українка, Ліна Костенко, Василь Зінкевич та інші.

Виступ діти завершили виконанням „Заповіту“ Т. Шевченка. Глядачі в залі встали під прощальні слова Кобзаря, складаючи глибоку шану мистецтву.

Приємно було зустріти на святі випускників школи попередніх років. Після урочистої частини батьки учнів запросили присутніх до святкового обіду, під час якого громада подякувала учням, вчителям, батькам, парафіянам, директорові школи протоєреві Петрові Левкові, а також Управі Церкви.

## Відзначили Міжнародний день рідної мови

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Щороку, 21 лютого, світова громадськість відзначає Міжнародний день рідної мови, встановлений у листопаді 1999 року на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО з метою захисту мовної й культурної багатоманітності. В Україні Міжнародний День рідної мови відзначають з 2002 року.

Нині Міністерство культури України підготувало проект Стратегії популяризації державної мови до 2030 року, який успішно пройшов

громадське обговорення. Верховна Рада України досі розглядає законопроект про забезпечення функціонування української мови як державної.

Відзначення Міжнародного дня рідної мови провела у Київському коледжі зв'язку Рада національних спільнот України 21 лютого. Говорили на урочистостях голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян, представники національних спільнот – заслужена артистка України Інеш, Петро Григоріченко, Єрванд Даніелян, Воло-

димир Лейсле, Людмила Коваленко, Лариса Комарова та представники державних інституцій України в справах релігій та національностей, освіти та культури Андрій Юраш, Михайло Подюк, Андрій Попок, Світлана Харченко, Тетяна Пилипенко, Володимир Горвий, директор Київського коледжу зв'язку Світлана Чепурна.

На концерті талановиті виконавці співали українською та мовами національних спільнот, виконували національні танці та читали вірші рідними мовами.



На святі Міжнародного дня рідної мови зустрілися керівники Ради національних спільнот України та представники державних інституцій. (Фото: Георгій Лук'янчук)

## НОВИНИ З УНІВЕРСИТЕТУ „ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ“

### Гройсман відвідав Острозьку академію

Олексій Костюченко  
Наталія Веляник

ОСТРОГ, Рівненська область. – До Національного університету „Острозька академія“ 1 березня завітав Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман у супроводі Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич, представників державної влади Рівненської області та міста Острога.

За доброю традицією гостей зустріли ректор Ігор Пасічник, представники студентства та професорсько-викладацького складу, а також театралізовані герої: князь Василь-Костянтин Острозький – засновник Острозької академії і княжна Гальшка Острозька – фундаторка цього осередку.

Приводом для зустрічі стало відкриття чергової сесії міжнародної дискусійної платформи „Острого Forum 2019“. Цього разу темою обговорення була національна безпека як синергія економіки та освіти. У своїй доповіді Прем'єр-міністр зазначив, що період із 2004 до 2014 року вважає десятиріччям втрачених можливостей, адже Україна мала достатньо потужну економіку і потребувала лише єдиного – системних реформ.

„Коли наш ворог прийняв рішення щодо захоплення української території, ми були дуже ослаблені. Перед нами стояв вибір – або ми

впадемо, або вистоїмо у цій гібридній війні. Наша економіка фактично була заблокована, адже до 2014 року ми були енергетично повністю залежні від Російської Федерації. З боку ворога ми отримували постійну інформаційну агресію, низку кібератак. Увесь спектр зброї, який застосовував ворог, був дуже широким і потребував від нас стійкості“, – зазначив В. Гройсман.

За словами В. Гройсмана, добробут країни великою мірою залежить від якості освіти, тому він вважає виправданим використання нових підходів до освітньої системи – від дитячих садочків до вищої школи.

Студенти та викладачі мали можливість спілкуватися з В. Гройсманом про підтримку представників середньої класи в Україні, сприяння розвитку освітніх, культурних ініціатив.

Міністр освіти і науки України Л. Гриневич у своїй доповіді відзначила актуальність тематики „Острого Forum-2019“, а саме взаємодію економіки та освіти як базову складову національної безпеки України.

Наприкінці зустрічі ректор академії І. Пасічник вручив В. Гройсманові найвищу відзнаку університету – срібну медаль „Василь-Костянтин Острозький“. У свою чергу гості пообіцяли виділити 10 млн. грн. на добудову нового корпусу Острозької академії, який плянують відкрити у вересні.



Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман у супроводі Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич, представників державної влади Рівненської області та міста Острога, а також університету. (Фото: Влад Мусієнко)

### Академія вшанувала героїв

Леся Касіяненко

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Національному університеті „Острозька академія“ на вшанування п'ятої річниці найтрагічнішого етапу Революції Гідності 18-20 лютого відбулася низка заходів.

Під час Панахиди у храмі преподобного Федора Острозького Національного університету „Острозька академія“ вшанували пам'ять „Небесної сотні“ та загиблих у війні на сході України. Студенти та викладачі молилися, щоб в Україні нарешті запанував мир і добробут, а пам'ять загиблих патріотів ніколи не згасала.

„Ці люди загинули, померли для земного життя і народилися для життя вічного. Революція Гідності стала торжеством величезного потенціалу, незламності, єдності, самопожертви, прагнення до свободи, гідного життя і високого духу

нашого народу“, – зауважив настоятель храму проф. Василь Жуковський.

Упродовж тижня діяла виставка в головному корпусі університету „Майдан. Віра в перемогу“. На ній були представлені предмети з Майдану: щити, шоломи, бронезилети, прапорці, з якими стояли студенти Острозької академії, номерний знак обгорілого автобуса, який перевозив активістів, фотографія випускника академії Сергія Харченка з днів протистояння на Майдані. Панорама складена з фотографій „Небесної сотні“, які разом утворюють повну панораму Майдану.

20 лютого проф. Володимир Трофимович прочитав лекцію для студентів та професорсько-викладацького складу „Гібридна війна як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу і свідчення кризи світової системи безпеки“.

### Дипломатичний форум скликали

Олексій Костюченко

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Національному університеті „Острозька академія“ 23 лютого відбувся Дипломатичний форум. Уперше зустрілися представники дипломатичного корпусу та консульських установ, що представляли 17 країн світу.

„Нашим завданням було детально ознайомити дипломатів і послів з місцем Острозької академії в українській освіті і культурі. Сьогоднішня візита буде відображена у журналі „Україна дипломатична“, а також у документальному фільмі про Україну, який ми знімаємо“, – зазначив співорганізатор форуму,

керівник Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв Павло Кривонос.

Декан факультету міжнародних відносин, проф. Алла Атаманенко сказала: „Дипломати ознайомилися з найстарішим і, водночас, одним із найсучасніших за навчальними технологіями університетом України, унікальними пам'ятками Острога, з професійною підготовкою майбутніх дипломатів, адже в Острозькій академії діє факультет міжнародних відносин“.

Під час форуму відбулася посвята П. Кривоноса у почесні професори катедри міжнародних відносин університету.



Учасники Дипломатичного форуму в Острозькій академії під час посвята Павла Кривоноса у почесні професори. (Фото: Олексій Костюченко)

### Відбувся фестиваль різдвяних піснеспівів

Олексій Костюченко

ОСТРОГ, Рівненська область. – У студентсько-викладацькому храмі преподобного Федора Острозького Національного університету „Острозька академія“ 26 січня відбувся XIV Всеукраїнський фестиваль різдвяних піснеспівів. Цього року колядували та щедрували на фестивалі 70 учасників з усіх регіонів України, серед яких були хорові та родинні колективи, ансамблі, театральні гуртки, сольні виконавці. Крім цього, присутні мали можливість побачити відеопривітання від учасників Донеччини, які в силу обставин не змогли приїхати на фестиваль.

Родзинкою фестивалю стало встановлення рекорду України у категорії „Масові заходи“ за найширше представлення християнських релігійних конфесій України та світських творчих колективів у прославленні Ісуса Христа. До сло-

ва, це вже дев'ятий рекорд України, встановлений університетом.

Усі учасники отримали Біблію, дипломи та солодощі. Деяких із них спеціальним грошовим подарунком нагородив ректор Острозької академії Ігор Пасічник. Зокрема, сертифікат за найкраще хорове виконання на 5,000 грн. отримав колектив римо-католицької парафії Успіння Пресвятої Діви Марії з Острога, сертифікати на 1,000 грн. за найкраще виконання різдвяних піснеспівів отримали народний художній фольклорний колектив „Джерельце“ (селище Олександрівка Кіровоградської області, керівник Любов Халецька) і родинний ансамбль у складі Світлани, Анни та Тетяни Олійників (Полонне Хмельницької області, керівник Тетяна Приймак), а сертифікат на 500 грн. отримав хор церкви „Спасіння“ євангельських християн-баптистів (Острого).



Народний художній фольклорний колектив „Джерельце“ з Олександрівки. (Фото: Леся Касіяненко)

## НОВІ ВИДАННЯ

# Альбом розповів про Миколу Кричевського

Ганна Лексіна

КИЇВ. – Наприкінці минулого року в Києві відзначили 120-річчя з дня народження відомого українсько-французького художника Миколи Кричевського (1898-1961). З цієї нагоди в Музеї української діаспори від 22 листопада 2018 року до 20 січня цього року тривала виставка та було презентовано перший масштабний альбом про мистця, „Микола Кричевський. Мистець і світ“ (автори альбому – директор музею Оксана Підсуха та провідний науковий співробітник Ганна Лексіна). Видання було здійснено за сприянням Благодійного фонду „Дар“.

Представлена в альбомі ретроспектива робіт М. Кричевського дає змогу простежити розвиток його індивідуального стилю, дослідити етапи творчого шляху та ознайомитися з різними напрямками мистецької діяльності. До видання увійшли роботи художника з колекцій провідних українських музеїв та вітчизняних і закордонних приватних зібрань. Усього – 181 робота (акварелі, твори живопису та дереворити). Багато з них до сьогодні були невідомі широкому загалу. Серед них – рідкісні американські акварелі, виконані мистцем у 1950-их роках під час подорожей до США та Канади.

М. Кричевський, попри власну відданість старовинній європейській архітектурі, котру щоразу віртуозно передавав у своїх ліричних пейзажах Парижу й Венеції, любив також Нью-Йорк з його урбаністичною архітектурою – хмарочосами. З 1954 року художник регулярно приїздив до США навідувати брата Василя Кричевського, який мешкав з дружиною Оленою й донькою Катериною в Каліфорнії, та сестру по матері Марію Кобахідзе, котра проживала з чоловіком Гіві спочатку в Нью-Йорку, а згодом – у Вашингтоні.

тоні.

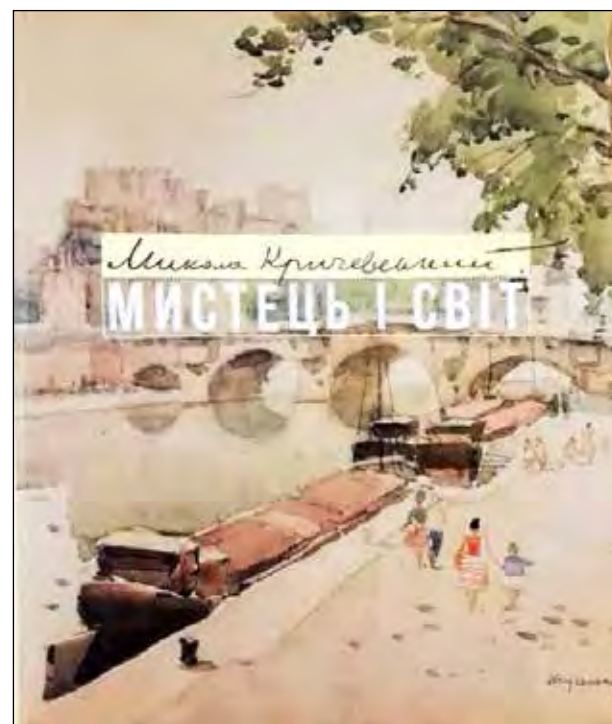
Одного разу, гуляючи Нью-Йорком, М. Кричевський познайомився з директором знаменитого „Empire State Building“. Той люб'язно запросив мистця до себе в кабінет на одному з горішніх поверхів хмарочосу, де В. Кричевський побачив велике місто з висоти пташиного лету та навіть написав з цього ракурса картину.

Художник любив і Канаду, куди навідувався щороку, починаючи з 1956-го. У Торонто мешкав друг М. Кричевського – емігрант, громадський діяч, засновник і редактор українського журналу в Канаді „Ми і Світ“ Микола Колянківський. Він разом із дружиною Ольгою у 1957 році заснував першу місцеву українську галерею, однойменну з журналом. Зі спогадів М. Колянківського відомо, що на цей крок подружжя спонукав саме М. Кричевський.

Проте знайти канадські акварелі мистця виявилось непросто. В альбомі вміщена лише одна така робота – „Канада. Озеро Онтаріо“ (1956 року), яку вдалося віднайти в приватній колекції.

В Америці мистець також активно працював у жанрі портрета. Він часто писав такі твори на замовлення. Більшість із них сьогодні знаходиться у приватних зібраннях, але є окремі полотна, котрі потрапили свого часу до музейних колекцій.

У Музеї української діаспори в Києві зберігається „Портрет Катрусі“ (1955 року) пензля М. Кричевського. Це портрет племінниці художника, яка тепер проживає у США і яка виявилася чи не єдиною, хто написав про мистця спогади. Вона вважала акварельну техніку дядька взірцевою й приїздила до нього на пленери в Париж, аби цій техніці навчитись. За її словами, М. Кричевський був чудовим вчителем, але суворим і скупим на похвалу. Лише одно-



Альбом „Микола Кричевський. Мистець і світ“

го разу їй вдалося почути від нього: „Гм, непогано“, і це була найвища оцінка. В альбомі „Микола Кричевський. Мистець і світ“ спогади Катерини Кричевської-Росандіч про дядька опубліковані вперше.

Наприкінці 1950-их художник планував переїхати жити ближче до рідних, до США. Але мрії так і не вдалося здійснити. У 1961 році М. Кричевський помер. Поховали мистця на паризькому цвинтарі Баньйо.

На початку 1999 року в Українському Музеї в Нью-Йорку відбулася виставка – свого роду прощальна зустріч із творами М. Кричевського. Демонструвалися роботи художника з родинної колекції Кричевських. У тому ж році цю експозицію представили в Посольстві України у Вашингтоні, після чого твори перевезли в Україну й розподілили між різними музеями. Сьогодні більшість із цих робіт вдалося знову об'єднати й показати в першому масштабному альбомі художника.

Альбом „Микола Кричевський. Мистець і світ“ – це унікальне видання з обмеженим накладом. Тут представлені найновіші дослідження про художника, які базуються на документах і світлинах, нещодавно віднайдених в Україні, США та Франції. До альбому також увійшли статті про мистця, які написали його друзі та сучасники – лікар і колекціонер Володимир Попович та письменник-драматург Шарль де Пейре-Шапюї.

Сьогодні альбом можна побачити й придбати в Музеї української діаспори у Києві. Усіх, хто зацікавився, просимо контактувати музей через пошту чи телефоном: Музей української діаспори, вул. Московська, 40Б, Київ, 01015 Ukraine. Тел.: 380-44-280-6809. Електронна пошта: museum.diaspora@gmail.com.

Ганна Лексіна – мистецтвознавець, видавець, провідний науковий співробітник Музею української діаспори.



На відкритті виставки й презентації альбому „Микола Кричевський. Мистець і світ“ в Музеї української діаспори у Києві (зліва): Ганна Лексіна, президент компанії „SigmaBleyzer“ меценат Майкл Блейзер, Оксана Підсуха.

## Єдиний, хто...

(Закінчення зі стор. 3)

Те, що в нас називають демократією, насправді є грою олігархів. Демократія – влада народу, але де вона у нас? Віктор Пінчук, Рінат Ахметов, Ігор Коломойський, Дмитро Фірташ – народ? А їхня влада є. Це олігархія. Політикам треба було постаратись перетворити Україну в найбіднішу країну Європи. Це результати олігархату – хижакі постійно збагачуються, а країна бідніє. У багатьох державах саме військові режими виводили країни з кризи.

П. Порошенко з олігархами боротись не хоче. Маємо обмежене коло людей, які керують країною у своїх інтересах.

За словами влади нічого не стоїть. Суспільство геть зневірилось. Нас привчили, що влада може базікати багато, але справ за цим немає. Законними методами з олігархічними виборами нічого не змінити. З дозволу олігархів приходить президент, прем'єр. Перед виборами 2014 року політики іздили до олігарха Д. Фірташа за дозволом на велике князювання, як колись руські князі до столиці Золотої Орди. До багатьох олігархів навіть їхати не варто, вони сидять тут.

Поки будемо у цій системі, Україна нескінченно буде гнити. Ситуацію може врятувати генерал, який створить військовий режим і проведе жорсткі перетворення. Як колись Наполеон врятував Французьку революцію, яка тонула у політичній боротьбі. У виборчих бюлетенях такого прізвища не буде.

Наші вибори роблять цього місяця. З олігархічних телеканалів і соціології розказують людям, за кого голосувати. Маніпулюють свідомістю – кажуть, є ті, хто пройде та ті, хто не пройде. Але цих кандидатів визначають соціологи. 10-15 відс. українців мають своє бачення, решта – вмикає телевизор і вірить

всьому. У нас створюють випалене політичне поле – немає за кого голосувати. Позасистемних людей викидають, дискредитують, починають змови. 28 років – і немає кандидатів, за яких можна голосувати. З'являється нова людина – її закидають болотом зранку до вечора. Доводиться обирати між поганим і катастрофою. І зараз такий вибір – між поганим П. Порошенком і катастрофою, імена якої – Володимир Зеленський і Юлія Тимошенко.

„Газета по-українськи“

Ігор Лосєв – філософ, доцент Києво-Могилянської академії, Київ.

*Коротко строковий  
грошовий рахунок*

**Money Market  
Account**



*Високі відсотки*

**2.12% APY\***



SELF RELIANCE NEW YORK  
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК  
Федеральна Кредитова Кооператива

*Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.*

**ГОЛОВНЕ БЮРО:** 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

**КЕРГОНКСОН:**  
6329 Route 209  
Kerhonkson, NY 12446  
Tel: 845-626-2938  
Fax: 845 626-8636

**ЮНІОНДЕЙЛ:**  
226 Uniondale Ave  
Uniondale, NY 11553  
Tel: 516 565-2393  
Fax: 516 565-2097

**АСТОРИЯ:**  
32-01 31st Street  
Astoria, NY 11106  
Tel: 718 626-0506  
Fax: 718 626-0458

**ЛІНДИНГІРСТ:**  
225 N. 4th Street  
Lindenhurst, NY 11757  
Tel: 631 867-5990  
Fax: 631 867-5989

**ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:**  
Info@selfreliancenyc.org

**ІНТЕРНЕТ:**  
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть  
безкоштовно: 888-SELFREL**

\*APY - Відсоток у річному відношенні з денно нарахованою дивідендою. Мінімальна сума на відкриття Money Market рахунку \$2,500.00. До шість виведень з рахунку в місяць. Мінімальна сума виведення - \$500.00. Дивіденда виплачена місячно та може бути змінена в будь який час.



Self Reliance New York FCU  
108 Second Avenue  
New York, NY 10003-8302  
212-473-7310  
888-735-3735



**Чого хоче...**

(Закінчення зі стор. 2)

новітня історія — це одна довга шахова партія, в якій він відновлює імперію, обороняється від Заходу та вписує себе в підручники історії.

У всіх інших країнах економіка може визначати політику, а настрої людей — політичну риторіку. Але ця формула не працює в Росії. Тому що тут все суворо навпаки. І та ж російська економіка — всього лише скарбничка для реалізації мрії однієї людини.

Українська політика може змінитися — разом з новим президентом і новим парламентом. Може змінитися Європа — якщо її виборець вирішить, що загроза від Москви перебільшена. Але у нас немає ні найменших підстав думати, що зміниться Росія.

Тому що при владі в Росії залишаться все ті ж люди. Які вірять у „плян Даллеса“ і цитують фальшивки. Які розмірковують про ядерні удари та зрежисованість будь-якого протесту. Які звикли називати силу — слабкістю, чорне — білим, а неминуче — поправним.

Навіщо їм хотіти у 2013 рік, якщо для них родова травма — це 1991-ий?

„Високий замок“

Павло Казарін – журналіст, Київ.

Шукаємо опікунку для старенької мами в Silver Spring MD. Побажаний досвід/витривалість з хворими на Алзгаймер. Близько церков, активна Українська громада, гарний дім.  
Ukicaregiverneeded@gmail.com  
or 617-566-1996

**FOR SALE:** One mile to CYM. Main level has 3 bedrooms, 2 baths, living room, dining room and laundry room off kitchen. Studio apartment over one car garage with separate entrance. Lower level has 2 bedrooms. Open living room and kitchen with full bath. New roof. Beautiful Trac deck. House is on elevated property overlooking a stream. A must see. Priced to sell at \$229,000.  
Call Bohdan at **845-434-4968**

 **ХРИСТИНА БРОДИН**  
Ліцензований Продавець  
Страховання Життя  
**CHRISTINE BRODYN**  
Licensed Life Insurance Agent  
Ukrainian National Assn., Inc.  
**187 Henshaw Ave.**  
Springfield, NJ 07081  
Tel.: 973-376-1347

 **ОКСАНА СТАНЬКО**  
Ліцензований продавець  
Страховання Життя  
**OKSANA STANKO**  
Licensed Life Insurance Agent  
Ukrainian National Assn., Inc.  
**32 Peachtree Rd.**  
Basking Ridge, NJ 07920  
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

**АРКА**  
Вишиванки, хустки, нитки,  
тканина до вишивання, рушники,  
коралі, пояси, кераміка, різьба  
89 East 2nd St., New York, NY 10009  
Tel.: 212-473-3550

**Будьмо відповідальними!**

(Закінчення зі стор. 3)

свою гідність, тож пам'ятаймо, що гідність накладає певну громадянську і моральну відповідальність.

Ми усвідомлюємо, що наші слова — гострі й можуть поранити й тих, хто цього докору не заслужив. Але гострота наших слів іде не від злости, а від болю, без якого вже неможливо стежити за ходом виборчих перегонів.

Отож, просимо всіх, хто сповнений такої ж тривоги, як і ми: змобілізуймося в цей історичний момент і не даймо „беркуту“ людської безвідповідальності занепасти і нашу свободу, й оплачені жертвою здобутки Майдану!

Такою є правда.

І цій правді має відповідати той, кому ми разом доручимо бути керівником нашої держави. Оскільки безпекові аргументи в нинішній ситуації стають щораз вагомішими, ми вважаємо, що сьогодні саме Петро Порошенко може якнайкраще гарантувати безпеку держави. З урахуванням цього ми й зробили свій вибір: 31 березня, а потім, за

потреби, і в другому турі підтримаємо Петра Порошенка.

Ставши у 2014 року президентом України, він чимало зробив для національної безпеки, дипломатичних успіхів країни, підвищення її престижу в світі. Вагомими були також зусилля щодо збереження та зміцнення економіки, щодо розвитку української самоідентичності, національної культури. Петро Порошенко шляхом умілої дипломатії, вочевидь, сприяв здійсненню споконвічного бажання і права українського народу мати свою канонічну Православну Церкву.

Нам прикро, що в кривих дзеркалах перегонів ці важливі здобутки зазнають спотворень.

Знаємо й про його прорахунки: половинчастість у боротьбі з корупцією, у реформуванні правоохоронної й судової системи. Гострою залишається проблема бідності, поглибилися проблеми соціальної справедливості, в країні має місце драматичне порушення закону вартості праці. Що стосується „викривальних“ матеріалів, які вихлюпуються цими днями у медіі, то їхня переконливість була б більшою, якби вони ґрунтувалися на більшій

доказовій базі та їх не приберегли спеціально до виборів.

Ми не „колекціонуємо“ свої тривоги — ми намагалися говорити про них самому президентові, бо ставились до нього небезкритично. Ми й тепер сподіваємося, що за п'ять років президент мав змогу пересвідчитися: без постійного діалогу влади й суспільства про успіхи України годі й мріяти.

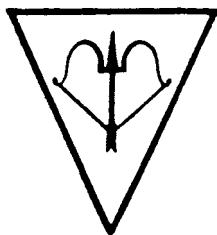
Підтримуючи Петра Порошенка, розраховуємо на його здатність врахувати нелегкий досвід керівництва державою в екстремальних обставинах і виправити помилки минулих років.

Ми не бачимо йому переконливої альтернативи серед інших кандидатів у президенти.

І пам'ятаймо: майбутнє кожного з нас, наших родин та держави вирішується саме в ці дні.

**В'ячеслав Брюховецький, Іван Дзюба, Йосип Зісельс, Мирослав Маринович, Володимир Панченко, Вадим Скуратівський, Юрій Щербак, Ігор Юхновський, Ярослав Яцків.**

„Високий замок“,  
13 березня



**ПЛЕМ'Я ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ“**

влаштовує

**„ДЕННИЙ ТАБІР ПТАШАТ ПРИ ПЛАСТІ“**

для дітей від 4 до 6 років, які володіють (розуміють і розмовляють) українською мовою

- Дитина мусить мати закінчених 4 роки життя до 31 серпня 2019 р. Вийнятков немає.
- Дитина мусить мати усі приписані щеплення.
- Дитина, яка склала Заяву Вступу до новацтва, не може брати участі в таборах для Пташат.

**Табір відбудеться на Союзівці у двох групах:**

- від неділі, 23 червня, до суботи, 29 червня 2019 р.
- від неділі, 30 червня, до суботи, 6 липня 2019 р.

У справі кімнат просимо порозуміватися безпосередньо з Адміністрацією Союзівки:  
**SOYUZIVKA, P. O. Box 529, 216 Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446**  
(845) 626-5641; www.Soyuzivka.com; Fax: 845-626-4638

- Таборова оплата: \$150.00 (\$20.00 незворотні); оплата за два тижні – 290.00 дол.
- Зголошення і таборову оплату (чек виписаний на Plast – Pershi Stezhi) надсилати до:

**Mrs. Oresta Fedyniak, 2626 W. Walton Ave., Chicago, IL 60622**

**Tel.: 773 486-0394 (від 8:00 до 10:00 ранку)**

- Реченець зголошень: **25 травня 2019 р.** • Після реченця зголошень не приймаємо.
- Лікарську посвідку НЕ пересилати з анкетною зголошення. Просимо передати при реєстрації.

**КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ТАБІР ПТАШАТ-2019**

Ім'я і прізвище дитини .....  
по-українськи і по-англійськи

Дата народження .....

Адреса .....

Телефон ..... E-mail .....

Просимо залучити посвідку дати народження дитини, яку вперше вписуєте на табір

від 23 червня до 29 червня 2019 р.  від 30 червня до 6 липня 2019 р.

Розмір таборової сорочки дитини:  6-8,  10-12,  14-16.

Залучую чек на суму \$.....  Резервую кімнату на Союзівці

.....  
ім'я і прізвище матері (подати дівоче прізвище)

Завваги .....

..... Підпис батька або матері

## Замість квітів...

(Закінчення зі стор. 1)

ник України Станіслав Косіор побачив у молодій письменниці велику загрозу для червоного деспотизму, поставивши їй ім'я поряд з іменами Дмитра Донцова і Сергія Єфремова.

Тоді багато талановитих письменників не витримали, зломившись, ще більше невдовзі загинуло в тюрмах і засланнях. Яка ж сила небесна вберегла Докію Гуменну, подарувала їй і довгі літа – померла у 92-річній віці – і невипрошену творчу енергію? Понад 20 книжок, і всі до одної – єдина течія знань, мудрости і духу. Вона витворила свій оригінальний жанр, котрий годі наслідувати, бо для цього треба бути на її височенному рівні і моральної, і національної самосвідомості. Цей жанр – злиття її власної душі з душею України. У двотомнику її спогадів „Дар Евдотеї“ один з розділів так і називається – „Мрія, що зветься література“. Не жанр, не правила, кимось придумані, а – мрія.

Можна уявити, як тяжко жилося письменниці, коли ця мрія не знаходила виходу. Найкращі книги написалися вже поза Україною, як от чотиричастинний роман „Діти чумацького шляху“, який обійняв пів сторіччя особливого часу – входження українського села в новітню історію, в ХХ ст. з його правдами і кривдами, любов'ю і кров'ю, відчаєм і надією. Або „Хрещатий яр“ – трагічна доля України, обступленої з двох сторін коричневим і червоним бузувірством.

А як же цікаво обернулася в долі Докії Гуменної та обставина, що в довоєнному Києві їй просто

не давали вижити, й тому змушена була працювати з лопатою в руках на археологічних розкопках. Але ж це діялося на її рідній Київщині, в межах легендарного Трипілля, тому й такий яскравий і щедрий творчий врожай дало потім це випробування. З пережитого тоді і передуманого вплив ціла низка творів, що в'язали скитські і трипільські, і нинішні часи в нерозривну ментально-духовну єдність: „Золотий плуг“, „Епізод з життя Європи Критської“, „Благослови, Мати!“, „Родинний альбом“. Це дуже великий дар – відчувати минуле живим і любити його, мов живе. Власне, минуле і є завжди живим, адже ж ми живемо не лише в часі, але й у вічності.

„...Читаючи про примітивні суспільства і уявляючи себе серед них, ставало мені радісно, легко, затишно. Це – мій світ! Бо цей, що в ньому я живу – виштовхує, я не маю в ньому місця, він мені нецікавий!“ – щиро зізнавалася письменниця. Щирість і правдивість були її запевітом.

Не дивно, що чимало з її думок і поглядів з приводу нашої національної історії звучать нині як докір і глибокий жаль, але також як світла, оптимістична візія. Ось як закінчується „Родинний альбом“ – йдеться тут про соборну родину української нації:

„Якось так вийшло, що ми успадкували державний знак атлантійського царя Посейдона – тризуб. Це зобов'язує. Треба ж знати, що разом з ним дісталось нам, яка місія тепер лежить на нас, коли вже стали ми спадкоємцями символу попередньої раси.

Може й незаслужено. Е, якби то ми були драпіжні загарбники, що

хотіли б заглиманити увесь світ, от хоч би такими, як асирійські царі...

А ми якісь усе бити, усе поневолені, усе приходять чужі іззовні, щоб підбити і зробити погноєм. Чудова наша земля і всякий до неї ласий. Усі її люблять, а через те нам нема там місця кращого, як злиденне. Здавалось би, давно вже наш нарід мав би переваритися в шлунках сусідів та тих, що так нас „люблять“. Однак, ми уперто продовжуємо тяглість свого самотнього існування, зі своїми добрими і слабкими рисами. Народи, що приходять підбити, втягаються в наш організм самі, розчиняються і розпливаються. На очах історії так сталося з різними печенігами та половцями, що посідали весь південь України кілька століть під ряд, а тепер від них залишилися лише назви місцевостей. Наша кволість стає нашою силою.

Піддаєність мирного хліборобського народу, невміння відгризатися від номадів, широка гостинність усім, що прийшли з метою зробити нас рабами – це, безперечно, кволість. Ми не встигаємо встоятися, коли вже інша навала палить вогнем, забирає у нас, топче і викорчує з коренем. Вино не встигло настоятися, як у нього вже підливається іншого гатунку. Починається новий процес переброджування, витворення нової однородності. Після болісного шоку домішки народний організм мусить наново перебудуватися, заліковувати рани і неуцільно регенеруватися, започатковуючи новий ренесанс. Це начебто без кінця-краю, це – зміст нашої історії.

...Ми нездібні поневолювати інших. Це тільки на шкоду нам, бо саме тому інші хочуть поневолюва-

ти нас. Ця ідея, так несучасна для періоду варварства-імперіялізму, що ми переживаємо, вона глибоко сидить у нас і всіляко маніфестується. Взяти хоча б козацьке гасло „без хлопа, без пана“. Оце недопускання, щоб вилонився з наших надр власний пан, який збудував би палаци, фортеці й університети, і є причиною нашої кволість. Ця нездібність витворити з самих себе централістичну владу обертається проти народу, бо замість своїх монархів і палаців постають чужі, а ми опиняємося під п'ятою загарбників.

І це якось уживається з дивовижною здібністю українського народу, тисячоліттями перебуваючи під чужими окупаціями, не тратити органічного зв'язку порізаного на шматки тіла. Звичаєво і мовно від Кубані до Карпат ми один нарід. Це – інстинкт дуже здорового живого тіла, що не дозволяє розділеним частинам розповзтися й асимілюватися з чужим. І що знаменно: від Кубані до Карпат – це ж той обшир, який вважається колицкою, працьовитістю індоєвропейських народів..

А може, це невикорінене бажання рівності в своєму середовищі й небажання нападати на інших та їх поневолювати, може – це найздоровша ідея, що їй судилося пережити добу варварства? Може, це тільки в часи варварства-імперіялізму вада? Ця ніби кволість, вона – потенційна сила, що не дає розчинитися й зникнути. Ця скрита сила дремає й жде, коли прийде час стати дією...“.

Навіть ці декілька речень свідчать, в якій особливій мірі слово цієї справді дуже особливої письменниці було національною місією.



### DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ  
645 W. 1st Ave.  
Tel.: (908) 241-2190  
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ  
565 Clifton Ave  
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA  
1916 Welsh Rd., Unit 3  
Tel.: (215) 969-4986  
(215) 728-6040

## ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

2200 Route 10 West, Suite 109  
Parsippany, NJ 07054  
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

### ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD  
e-mail: roxolanald@roxolana.com  
web: www.roxolana.com



### ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА  
Вага від 10 до 150 фунтів \*

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
- Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

### ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

### ROXOLANA Money Service

#### ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

Сума	Оплата	Сума	Оплата	Сума	Оплата
\$100 - \$7	\$400 - \$12	\$800 - \$17			
\$150 - \$10	\$500 - \$12	\$900 - \$20			
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20			
\$300 - \$12	\$700 - \$17				

Сума вище \$1000 - Оплата 2%

Маємо ліцензію на пересилку доларів.  
Також пересилаємо в інші країни.

\* Додаткова оплата за доставку.  
Існують певні обмеження.

### ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

#### вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,  
олія - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салами - 3  
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,  
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.  
Ціна \$99 за 51 ф.

## Завантажте наш мобільний додаток для всіх ваших фінансових потреб

### Download Our App! ▶



- ▶ Deposit checks...
- ▶ View balances...
- ▶ Make transfers...
- ▶ Pay bills & more...

...using your smartphone or tablet

## UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

UKRAЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

AMHERST, NY (716) 799-8385 BOSTON, MA (781) 493-6733 BUFFALO, NY (716) 847-6655 CLEVELAND, OH (440) 842-5888 FEDERAL WAY, WA (253) 237-5293

PORTLAND, OR (503) 774-1444 SACRAMENTO, CA (916) 721-1188 SYRACUSE, NY (315) 471-4074 VANCOUVER, WA (360) 597-2096 WEBSTER, NY (585) 545-6276

877-968-7828 | www.ukrainianfcu.org

Federally insured by NCUA. Equal Housing Lender.

## 1-888-PAKUNOK (725-8665)



## ПОСТАТІ

### Блукання в пошуках щастя

Олександр Панченко

Уродженець невеликого полтавського села Безсали редактор Яків Ємець, письменник й видавець, творив переважно під псевдом „Ю. Терн“. Народився він 23 жовтня 1918 року, навчався спочатку в Лохвицькому педагогічному технікумі, потім у Лубенському вчительському інституті. Пізніше вчителював, а з приходом німецької влади редагував газету „Вісті Лохвиччини“ й літературний додаток до неї. Від 1944 року перебував на еміграції у Німеччині, у таборах для переміщених осіб, де редагував журнал „Через терни“, а від 1948 року – орган Спілки Української Молоді (СУМ), газету „Соборник“.

У 1950 році Я. Ємець емігрував до США і відкрив видавництво „Батурін“ й книгарню у Клівленді. У 1960-их роках з родиною переїхав до Лос-Анджелесу, працював у тамтешній „Рідній Школі“, написав багато статей. Упокоївся Я. Ємець 5 листопада 2007 року у каліфорнійському місті Мерседі.

Його сестра Парасковія Ємець, яка пізніше писала під псевдом „Барвінок“, народилася також у селі Безсали, 25 жовтня 1913 року, закінчила Лохвицький педтехнікум, учителювала, під час німецької окупації друкувала свої вірші у газеті „Вісті Лохвиччини“. П. Ємець була засуджена 13 вересня 1944 року військовим трибуналом військ НКВД до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Реабілітована Полтавською обласною прокуратурою 21 червня 1991 року.

Їхній батько Сидір Ємець, 1893 року народження, уродженець села Безсали, був заарештований 12 листопада 1937 року, й засуджений особливою трійкою НКВД до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Вирок виконано 3 червня 1938 року.

Після повернення з табору П. Ємець повернулася до Лохвиці, а згодом, у 1988 році, виїхала до США. У 1998 році, у канадському видавництві вийшла друком її книжка „Дорогою терпіння. Від Сибіру до Каліфорнії Спогади, поезії“. Гарний відгук на книгу написав полтавець Олексій Коновал.

Доповнюючи відгук О. Коновала, слід, мабуть, навести власноручні біографічні інформації, подані самою авторкою книжки: „Брат був у армії, попав у полон, а потім повернувся в Лохвицю і пізніше, в часи окупації, став редактором газети „Лохвицьке слово“. Я почала друкуватися в цій газеті. Коли мене було арештовано, відправили в Печорські табори. Захворі-

ла, потрапила в лікарню для засуджених і мені вдалося там остатися працювати медсестрою. Звільнили мене в 1953 році. Я ще три роки працювала в Караганді, медсестрою в дитячому приюті, а в 1957 році повернулася в Лохвицю. На час арешту я мала синів Віталія, 1938 року народження, і Аскольда, 1940 року народження. Аскольд помер в 1944 році, вже без мене. Мій брат Яків Ємець відступив з німцями і потрапив до Америки. Брат хотів, щоб я приїхала до нього в Америку, вислав чотири запрошення, але кожного разу мені відмовляли. Коли ж змогла приїхати до Америки, то зустрілася з письменником Анатолем Юриняком. Ми одружилися і я залишилася в Америці. В 1996 році А. Юриняк помер. В Америці я друкувалася в газетах „Українські вісті“ і „Свобода“ під іменем Паша Ємець“.

Майже одночасно з С. Ємцем було заарештовано й іншого лохвичанина Євграфа Капустянского, який народився у 1884 році у селі Зуївці на Миргородщині, походив з духовенства, а на час свого засудження особливою трійкою НКВД 3 квітня 1938 року до розстрілу з конфіскацією майна, був пересічним селянином-одноосібником.

Родинне село Ємців належало до Лохвицької сотні, яка спочатку входила до складу Миргородського, а потім Лубенського полків. Сотня складалася із сіл, хуторів та інших поселень. Річка Сула розділяла поселення двох козацьких сотень на дві майже рівні частини. На 1888-ий рік у селі Безсали налічувалося 419 дворів, в яких проживало 2,273 мешканці, була дерев'яна церква, близько двох десятків млинів-вітряків, олійниця та винокурний завод, початкове народне училище, де у 1888 році навчалося 27 хлопчиків і п'ять дівчаток. У 1892 році майже всі будівлі і церква у селі згоріли від великої пожежі.

На початку ХХ ст. в селі Безсали було створено клітину „Селянської спілки“. Однак цей на той час дуже прогресивний хід влади та землевласників щодо створення в повіті Товариства сільських господарів та селянських спілок для кращої кооперації, впровадження наукових підходів у веденні господарства, захисту інтересів українських селян не зупинив їхніх виступів проти засилля московського режиму. 14 листопада 1905 року 11 селян були засуджені до заслання в Сибіру. У 1942 році 209 мешканців села було відправлено на роботи до Німеччини.

На особливу повагу заслуговує чоловік П. Ємець, журналіст, редактор, член Об'єднання українських письменників (ОУП) „Слово“ А.



Парасковія Ємець

Юриняк, який майже півстоліття проживав за океаном під змінним іменем й прізвищем як Юрій Кошельняк (хоча, за деякими даними, він був насправді Юхимом Кошельником), який скінчив свій земний шлях 23 лютого 1996 року в Лос-Анджелесі.

Уродженець Проскурова (тепер – Хмельницького) А. Юриняк став автором комедії „Справжня наречена“, книжок „Літературний твір і його автор“, „Творчі компоненти літературного твору“, „Літературні жанри – повісті, поеми і драми“, „Критичним пером“, „Літературознавство“ та інших. Ще у 1922 році в газеті „Сільська біднота“ було видруковано його перший вірш, а у Дітроїті, в 1955 році, побачила світ його п'єса з життя скитальців „На далеких шляхах“. Пізніше з-під його пера вийшли збірки поезій „Людя і собі“ та оповідань „Камікадзе падає сам“.

Долі, праця й шляхи українських патріотів Я. та П. Ємців, А. Юриняка мають нагадувати українці про жертви й кров заради щасливої долі й омріяної волі ще й досі знедоленого українського народу.

### Поет мав псевдо Розмай

Олександр Панченко

Автор збірок „Чорна долина“ й „Чорне гніздо“ Розмай, поет з Білого Колодязя, писав:

*Так голосить і плаче мати,  
Гішукає синів забитих.  
Україно моя, розп'ята –  
О, як тяжко тебе любити!*

Це був Олекса Веретенченко, літературна діяльність якого розпочалася в окупованій німцями Україні 1941 року, коли вийшла збірка його лірики „Перший грім“. Згодом були інші збірки, а у 1959 році – переклад українською мовою поеми Джорджа Байрона „Мазепа“.

Він народився 25 жовтня 1918 року у селі Білий Колодязь на Харківщині. У 1925 році батьки переїхали до Харкова, де юнак здобув середню освіту, закінчив Харківський педагогічний інститут, працював на обласному радіо, почав друкуватися. Вже у 1939 році був прийнятий до Спілки письменників України.

Приятель О. Веретенченка український поет-політ'язень Василь Боровий так згадував про О. Веретенченка: „Високий, кремезний, чорнявий, дуже гарний із себе. Був на п'ять років старший од мене. Спочатку трохи гордував нами, початківцями, та невдовзі ми з ним зійшлися і заприся-

лювали. Талант Олекси Веретенченка розкрився ще перед війною. Дуже схвально його сприйняв Максим Рильський, став його хрещеним батьком у літературі. У 1941-му він був узятий до армії, потрапив в оточення, був поранений. Дружина поїхала з ним в еміграцію і прожили вони все життя разом, аж до його смерті. Я надрукував у „Прапорі“ добірку Олекси Веретенченка – зі своєю передмовою. І він озвався. Так зрадив, що його на Україні пам'ятають! Він надсилав мені з-за кордону свої збірки. Я дуже радий, що нещодавно вдалося видати в Харкові, у видавництві „Майдан“, його книжку „Нагорода моя – свобода“.

О. Веретенченко деякий час перебував у німецькому полоні. Однак йому все ж вдалося врятуватися й він прибув до Львова, знайшов працю в „Українському видавництві“ Українського Центрального Комітету, що його очолював Володимир Кубійович.

У США О. Веретенченко працював на підприємстві компанії „Дженерал Моторс“ й продовжував писати вірші та поеми. Збірка „Дим вічності“ побачила світ у Дітроїті у 1951 році, а через два роки там же з'явилась друком його поема „Чорна долина“. У збірнику антології української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 років „Слово і зброя“, що

(Закінчення на стор. 19)



Олекса Веретенченко

## ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

### Україна продає борошно Європі

Олександр Вівчарик

КРИВІ КОЛІНА, Черкаська область. – 21 лютого у селі відкрили найсучасніший в Україні завод з переробки зернових культур. На його відкриття приїхали провідники області і заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Віктор Шеремет.

Україна є одним з найбільших постачальників зерна в світі. Щороку українські аграрії експортують 15 млн. тонн тільки пше-

ниці. Поступово зростає експорт борошна. Нове підприємство за добу перероблятиме 350 тонн зерна і вже має перші контракти у Європі.

Директор заводу Олег Притула розповів, що на підприємстві все автоматизовано, у селі купили 21 будинок для працівників. У селах, де обробляють землю, підприємець буде чотири церкви. У планах – капітальний ремонт школи та Будинку культури, новий дитячий садок.



Відкриття нового підприємства з виробництва борошна. (Фото: Олександр Вівчарик)

### Пластуни провели акцію підтримки

Олександр Калько

ЧЕРКАСИ. – Акцію на підтримку полонених українських військових моряків здійснили 19 січня представники Черкаського осередку Національної скавтської організації України „Пласт”. Після пірнання в ополонку з вигуками: „Слава Україні!”, „Слава українським військовим морякам!” вони розгорнули прапор Військово-Морських Сил Збройних Сил України, спеціально для цього привезений з Військово-морської бази в Одесі.

Саме звідти виходили артилерійські броньовані катери „Бер-

дянськ”, „Нікополь” та буксир „Яни Капу” для проходження в Азовське море через Керченську протоку, де їх на порушення всіх міжнародних та російсько-українських домовленостей, користуючись численною перевагою та відкрито застосували зброю (було випущено понад 1,000 снарядів), захопили 25 листопада 2018 року російські силовики.

Серед полонених моряків двоє черкашан: капітан рейдового буксиру „Яни Капу” Олег Мельничук 1995 року народження зі Сміли та старшина-курсант броньованого артилерійського катера „Нікополь” Владислав Костишин 1994 року народження з Хрестинівки.



Учасники акції (зліва): Микола Калько, капітан третьої ранги Олександр Калько, Мирослав Сергеев.

### У військовій частині відкрили духовний центр

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – У військовій частині Бережан з ініціативи командира військової частини, полковника Руслана Ярошенка, капеляна Православної Церкви України протоєрея Олега Дрюченка 1 березня урочисто відкрили духовний центр для задоволення релігійних потреб військовослужбовців і

працівників Збройних Сил України.

Освячення здійснив Архієпископ Тернопільський і Кременецький Нестор Писик, який нагородив ювілейною медаллю „1030 років хрещення України-Руси” Р. Ярошенка та о. О. Дрюченка, грамотами – воєв Василя Гайдука, Михайла Вітковського, Олега Гайдука, працівників Збройних Сил України Оксану Зімайло та Богдана Процика.



Під час урочистого відкриття духовного центру у військовій частині. (Фото: Ярослав Мушка)

### На Полтавщині відкрили виставку

Валентина Шемчук

ПОЛТАВА. – Український інститут національної пам'яті (голова Володимир В'ятрович), Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих (голова Орина Сокульська) та Музей шістдесятництва – філія Музею історії міста Києва (директор філії Олена Лодзинська) сворили виставку „В'язні сумління. Український правозахисний рух 1970-1980-их років”.

З нагоди її презентації 26 лютого в Полтаві відбулися урочистості „Нас єднає Україна”.

На велелюдне зібрання до міста завітали з Києва голова Ветеранського об'єднання Українська Гельсінкська Спілка Олесь Шевченко, його заступник Олександр Ткачук, О. Сокульська, директор Музею шістдесятництва – філії Музею історії міста Києва О. Лодзинська, з Одеси – заступник голови обласної організації Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих Олекса Різників.

Ім виконуючий обов'язки міського голови Полтави, секретар міської ради Олександр Шамота вручив почесні грамоти з нагрудними знаками.



Учасники пропам'ятної зустрічі у Полтаві. (Фото: Олена Лодзинська)

### Провели акцію на захист мови

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 28 лютого, у день розгляду Верховною Радою законопроекту „Про забезпечення функціонування української мови як державної” біля Верховної Ради активісти руху „Відсіч” влаштували театралізовану акцію „Закон про мову: окупанти проти”.

Вдягнені в російську військову уніформу „зелені чоловічки” роздавали депутатам, що йшли на засідання, листівки з закликом не голосувати за закон про державну мову, бо в Україні все має бути російською мовою.

„Зеленим чоловічкам” опонували

активісти з плякатами на підтримку закону про мову. Дівчина в українських народних шатах символізувала Мову – жертву російських окупантів. Дівчина Мова та патріотичні активісти з плякатами закликали депутатів ухвалити довгоочікуваний закон про мову, захистити українську ідентичність і покласти край русифікації.

Організатором акції був громадянський рух „Відсіч”. Голова Верховної Ради Андрій Парубій пообіцяв, що парламент у березні має проголосувати у другому читанні за законопроект, який повинен стати новим мовним законом української держави.

## Микола Жигло в Росії славив Україну

Левко Хмельковський

До „Свободи“ надійшло повідомлення від Української культурної автономії Санкт-Петербургу, Росія, що 29 березня в Будинку Національностей відбудеться вечір пам'яті поета-пісенника, першого голови автономії Миколи Жигло. Я відчув жаль від того, що через режим Володимира Путіна не маю можливості відвідати вечір, на якому виступлять найкращі гурти міста, лауреати міжнародних фестивалів, а також композитор Валеріян Стратуца і майстер відеомистецтва Валерій Воеводин.

Мій жаль був і від того, що 29 жовтня 2018 року пішов з життя М. Жигло, з яким я у минулі роки мав дружні зустрічі. М. Жигло народився

20 жовтня 1937 року (він був на одну добу молодший від мене) в місті Південне на Харківщині, закінчив у Харкові технікум зеленого будівництва, а у Ленінграді лісотехнічну академію. Саме у цій галузі була його професійна діяльність. Під його керівництвом було оновлено ряд садів і парків міста.

Але в українському середовищі М. Жигло залишив добру пам'ять як голова Українського товариства ім. Тараса Шевченка, яке було створене у 1993 році, стало Українською національно-культурною автономією з незмінним головою М. Жиглом.

З активною участю М. Жигло у Санкт-Петербурзі щороку відзначали Шевченкові дні вишуканими концертами, встановили пам'ятник по-

тові і камінь на місці його першого поховання, назвали на його честь вулицю. М. Жигло виконав проект реставрації Ординарного парку для пам'ятника Т. Шевченкові.

Він був автором понад 30 пісень, серед яких „Земля слов'ян“, „Соборна Україна“, „Чумацький шлях“. 2002 року було видано його збірку „Пісенне слово“. М. Жигло мав близько 70 публікацій на професійні та літературні теми.

У 2004 році за подвижницьку працю М. Жигло став лауреатом премії фонду Т. Шевченка, заснованої 1994 року Всеукраїнським благодійним культурно-науковим фондом Т. Шевченка, на Всесвітньому форумі українців був обраний до Української Всесвітньої Координаційної Ради.



Св. п. Микола Жигло

## Світлій пам'яті Марії Йовик

21 лютого в Нью-Йорку відійшла у вічність велика українка, голова Товариства допомоги сиротам в Україні Марія Йовик. Вона народилася 23 листопада 1927 року на Покутті (тепер це Івано-Франківська область). Батько працював у Городенці. Він мав вищу освіту, яку здобув у Відні.

Сім'я жила заможнo, тому родина у 1944 році з наближенням радянських військ покинула Україну. М. Йовик було тоді 17 років. У Німеччині вона закінчила школу дизайнерів, економічний факультет Українського Вільного Університету у Мюнхені. У Німеччині вона познайомилася із своїм майбутнім чоловіком – хорунжим УПА Іваном Йовиком, який у 1947 році прийшов рейдом від України до Дюсельдорфа.

Власних дітей їм Господь не послав, тому вони за спільною згодою взяли з сирітського притулку хлопчика і дівчинку з різницею у два роки. Ці діти були з українських родин. Вони були щасливі тим, що виховали хороших дітей, патріотів України – сина Ореста і доньку Марту. Орест – військовий пілот та юрист високої кваліфікації, а Марта – бізнесовий директор. Вона також удочерила і виховала дівчинку Ларису з України.

Перебуваючи в Америці подружжя Йовиків постійно жило болями і турботами України. Вперше М. та І. Йовики приїхали до України в 1992 році і розпочали спонзорвання трьох дітей-сиріт. Це був початок праці Товариства допомоги сиротам, яке з часом стало одним із центрів духовного і патріотичного виховання молодого покоління України, дало змогу тисячам дітей сиріт здобути середню і вищу освіту.

Майже кожного року М. Йовик приїздила до України, спілкувалася з координаторами осередків, дітьми, їх опікунами, відвідуючи міста і села України, була щаслива від спілкування з молоддю. Її виступи завжди були змістовними і повчальними.

Однією з яскравих сторінок національного виховання спонзорованих дітей (студентів і старшокласників) була організація молодіжних таборів „Україна молода“ протягом п'яти років (в передмісті Києва), започаткована М. Йовик і спонзорами. Без їхньої палкої любові до України, до її молодого покоління цей табір не міг би відбутися.

В цих таборах молоді люди зростали як патріоти України завдяки зустрічам із активістами національно-демократичних партій та організацій, відомими істориками та полі-

тиками, колишніми політ'язнями, серед яких були Євген Сверстюк, Василь Лісовий, Євген Пронюк, Микола Плахотнюк, Василь Овсієнко, Микола Кагарлицький, Олесь Сергієнко. Були зустрічі з борцями за волю України Василем Куком, Марічкою Савчин, Василем Галасею, Василем Веселовським та іншими.

Уже тяжко хворою М. Йовик постійно турбувалася справами товариства. Більшість дітей, опікуваних М. Йовик, працюють медиками, вчителями, інженерами, науковцями,

політиками, економістами.

Складаємо велику шану пам'яті М. Йовик за її жертвність, безкорисливість, невтомну працю заради майбутнього України й молимо Бога за спокій її душі. Висловлюємо велике співчуття рідним, близьким, друзям М. Йовик і сумуємо разом з ними. Пам'ять про М. Йовик вічно житиме в наших серцях.

Київське бюро Товариства допомоги сиротам в Україні,  
Ольга Мороз, Тетяна Скрипник,  
Зеня Ізбенко

## Поет мав...

(Закінчення зі стор. 17)

з'явився друком у Канаді (упорядником був Леонід Полтава), надрукували його поетичний твір „Повстанці“. Дещо пізніше у часописі „Сучасність“ читачі побачили його вірші під псевдом Розмая з його збірки „Заморські вина“.

Про О. Веретенченка в різний час писали, але вже здебільшого після здобуття Україною незалежності. Письменник Володимир Базилевський твердив: „Веретенченко з тих поетів, у яких, за всієї відкритості тексту, найголовніше загнане в глиб. Він ошадний, небагатослівний, стриманий, лаконічний. Надсерйозністю мічена навіть його інтимна лірика, вірші, присвячені дружині, яку він віддано любив і по смерті якої так і лишився вдівцем“.

Михайло Слабошпицький продовжував дивуватись творчістю Розмая: „Отака domeжна лаконічність, така пластичність і прозорість, що засвідчили в його особі справді філологічно культурного поета, відкрилися у Веретенченкові вже

від перших публікацій на сторінках „Червоного шляху“, де він дебютував у 17 літ. Веретенченко справляв враження справжньої дисциплінованості і надійності. Одне слово, глибоко позитивна людина. Це твердження він ілюстрував на багатьох прикладах, а з-поміж них – і на матримоніальній історії Веретенченка. Поставний, чоластий, „з вольовими бровами“ красень у побуті анічим не нагадував поетів-донуанів і дивував усіх винятковою відданістю дружині, якій, здається, було глибоко байдуже до його віршів і взагалі до книг. А на свою малу доньку, що народилася в таборах, він, як мовиться, навіть дихнути боявся. Чи ж не мріє про такого зразково-показового чоловіка кожна жінка на світі? Ставши вдівцем, глибоко переживав свою втрату і вже не одружувався, беріг вірність покійній дружині. Писав у листі до Дмитра Нитченка, що не знайде в собі душевних сил на другу сім'ю. Тож і доживав свої дні самотником“.

О. Розмай-Веретенченко спочив у Дітроїті 15 березня 1993 року, так і не потрапивши до вже незалежної України.



### Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918  
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA  
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ  
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ  
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.



### VARSHAVSKY MONUMENTS

862-812-7086  
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту  
Індивідуальний дизайн  
Гравірування на граніті  
Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

### LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS  
Theodore M. Lytwyn, Manager  
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS  
Обслуга ЩИРА І СЕРДЕЧНА  
Our services are available  
anywhere in New Jersey.  
Також займаємося похоронами  
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку  
і перенесенням тлінних останків  
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME  
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)  
UNION, NJ 07083  
908-964-4222 • 973-375-5555  
www.unionfuneralhome.com

### ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами  
в BRONX, BROOKLYN,  
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор  
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema Funeral Home, Inc.  
129 EAST 7th STREET  
NEW YORK, N. Y. 10009  
**(212) 674-2568**



У нас Ваші Заощадження  
**РОСТУТЬ**



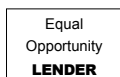
## MONEY MARKET

# 2.02% APY\*

на суму 50,000 і більше

\*APY = Annual Percentage Yield calculated on the assumption that dividends remain on deposit until maturity. A minimum to open a CD is \$ 1,000.00. Early withdrawal penalties may apply. Rates are effective Jan. 2, 2019 and are subject to change.

SUMAFUCU NMLS# 527694



## CDs

1 Year CD - Share CD

# 2.79% APY\*

5 Year CD - Share CD

# 3.30% APY\*

## НАШІ ФІЛІЇ ЗРУЧНО РОЗТАШОВАНІ

### Main Office

125 Corporate Blvd.  
Yonkers, NY 10701  
Phone: 914-220-4900, Option 0  
Fax: 914-220-4090

### Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center  
301 Palisade Ave.  
Yonkers, NY 10703  
Phone: 914-220-4900, Option 7  
Fax: 914-965-1936

### Spring Valley Branch

Ukrainian Hall  
16 Twin Ave.  
Spring Valley, NY 10977  
Phone: 845-356-0087  
Fax: 845-356-5335

### Stamford Branch

Ukrainian Research Center  
39 Clovelly Rd.  
Stamford, CT 06902  
Phone: 203-969-0498  
Fax: 203-316-8246

### New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center  
555 George St.  
New Haven, CT 06511  
Phone: 203-785-8805  
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) Відвідайте нас на [www.sumafcu.org](http://www.sumafcu.org)